

รายงานสถานการณ์ ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภค ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ประจำปี 2569

โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภค
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (SCP) ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2569

12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION
AND PRODUCTION

SCP
THAI SCP NETWORK

เครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย

**รายงานสถานการณ์ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภค
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทยประจำปี 2569
(ในช่วง 1 สิงหาคม 2568 – 31 กรกฎาคม 2569)
รวบรวมและสรุปโดย
เครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย (Thai SCP Network)**

ในปี พ.ศ. 2569 เครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย (Thai SCP Network) ได้ติดตามและรวบรวมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production: SCP) ของประเทศไทยในช่วง 1 สิงหาคม 2568 – 31 กรกฎาคม 2569 โดยรวบรวมจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ตลอดจนข่าวสารและสื่อออนไลน์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รายงานฉบับนี้สรุปสถานการณ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในประเทศไทยประจำปี 2569 ประกอบด้วย แนวปฏิบัติที่ด้านการผลิต การบริการและการบริโภคที่ยั่งยืน การดำเนินงานของเครือข่าย Thai SCP Network 11 ด้าน ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรมและอาหาร ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ด้านตลาดทุน ด้านการศึกษาและวิจัย ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านประชาสังคมและองค์กรเอกชน ด้านนโยบายและแผน ด้านการเผยแพร่สร้างความตระหนักและวิถีชีวิตด้านการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ และด้านความเชื่อมโยงกับด้านอื่น ๆ (เช่น การลดก๊าซเรือนกระจก) พร้อมจัดทำตารางสรุปและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศต่อไป

1. การดำเนินงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) ด้านการผลิต การบริการและการบริโภคที่ยั่งยืน

จากการถอดบทเรียน “แนวปฏิบัติที่ดี” (Best Practice) จากองค์กรที่นำหลักการ SCP ไปปฏิบัติจนเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ สำหรับปี พ.ศ. 2569 เครือข่ายเลือกใช้มุมมองเชิงพื้นที่ โดยนำเสนอกรณีศึกษาจากจังหวัดชลบุรี เพื่อแสดงให้เห็นว่า SCP สามารถเกิดขึ้นได้พร้อมกันทั้งในระดับเมือง ระดับโรงงาน และระดับภาคบริการภายในจังหวัดเดียวกัน โดยยึดเกณฑ์แนวปฏิบัติที่ดี 5 ประการ ได้แก่ มีการวัดผลด้วยเครื่องมือมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ มีผลลัพธ์ที่ตรวจสอบได้และดำเนินต่อเนื่องมากกว่าหนึ่งปี ครอบคลุมทั้งฝั่งการผลิต/บริการและพฤติกรรมผู้บริโภค มีกลไกความร่วมมือข้ามภาคส่วน และมีศักยภาพในการขยายผล

จังหวัดชลบุรีเป็นหัวใจของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี 2567 ราว 1.23 ล้านล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 6.61 ของ GDP) ขับเคลื่อนด้วยภาคการผลิต ภาคบริการ/ท่องเที่ยว และโลจิสติกส์ ขณะเดียวกันปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศราว 24.15 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี (รองจากกรุงเทพมหานคร) โดยภาคการขนส่งเป็นแหล่งปล่อยหลัก (ร้อยละ

58.67) รองลงมาคือภาคพลังงานในอาคารและอุตสาหกรรม (ร้อยละ 37.23) จึงเป็นพื้นที่ที่มีทั้งความท้าทายและความพร้อมของกลไกข้อมูล เครือข่ายจึงคัดเลือกกรณีศึกษา 3 ภาคส่วน ซึ่งครอบคลุม 8 จาก 11 ด้านของ SCP

ชลบุรี

จังหวัดที่มีการปล่อย GHG สูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศไทย

ผลิตภัณฑ์มวลรวม
จังหวัด (GPP)
1,059,797
ล้านบาท

ประชากรตามทะเบียนราษฎร
1.55 ล้าน + ประชากรแฝง 0.22 ล้าน
ประชากรรวม
2,229,272 คน

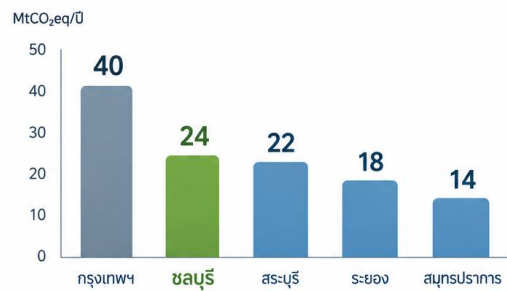
การปล่อยก๊าซเรือนกระจก
(ปีฐาน)
23,000,013
tCO₂eq

อัตราส่วนต่อประชากร
10.32
tCO₂eq/คน

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
ของ**จังหวัดชลบุรี**

24
MtCO₂eq/ปี

5 จังหวัดที่ปล่อย GHG สูงสุดของประเทศไทย

“ชลบุรี...พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย สู่สังคมคาร์บอนต่ำ”

ที่มา : ข้อมูลปี 2566, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(อ้างอิงจากรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย)

รูปที่ 1 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของจังหวัดชลบุรีเปรียบเทียบกับจังหวัดที่ปล่อยสูงสุด 5 อันดับแรก
ของประเทศไทย

จากภาพรวมข้างต้นจะเห็นได้ว่าจังหวัดชลบุรีมีทั้ง "โจทย์" คือการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศจากการขนส่งและการใช้พลังงานในภาคการผลิตและบริการ บนฐานประชากรที่ใช้ชีวิตจริงกว่า 2.5 ล้านคน รายงานฉบับนี้จึงเลือกนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี 3 กรณีที่เป็นตัวแทนของภาคส่วนหลักที่ขับเคลื่อน SCP ของจังหวัด ดังนี้

1.1 กรณีศึกษาที่ 1 ภาคท้องถิ่น: เทศบาลตำบลคลองตำหรุ จังหวัดชลบุรี

เทศบาลตำบลคลองตำหรุ ตั้งอยู่ในอำเภอมะขามชลบุรี ห่างจากตัวอำเภอมะขาม 10 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร 54 กิโลเมตร เป็นตำบลแรกที่เข้าสู่จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ 9.8 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 6,125 ไร่) แบ่งเป็น 5 ชุมชน มีประชากรตามทะเบียนราษฎร 4,626 คน (พ.ศ. 2568) แต่ด้วยทำเลที่ติดกับนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ ชลบุรี ทำให้ในพื้นที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำพวก 3 จำนวน 101 แห่ง รวมทั้งหอพัก อพาร์ทเมนต์ และคอนโดมิเนียมจำนวนมาก ส่งผลให้มีประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานและพักอาศัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 12,000 คนในปี พ.ศ. 2564 เป็นประมาณ 20,000 คนในปี พ.ศ. 2568 หรือมากกว่าประชากรตามทะเบียนราษฎรถึง 3 – 4 เท่า เทศบาลจึงต้องดูแลการบริโภคทรัพยากรและของเสียของคนราว

25,000 คนด้วยงบประมาณราว 39 ล้านบาทต่อปีและพนักงาน 120 คน ในขณะเดียวกัน พื้นที่ยังเป็นชุมชนกึ่งเมืองชนบทริมปากแม่น้ำบางปะกง มีคลองสายหลัก 2 สาย ป่าชายเลนและนาเกลือผืนสุดท้ายของภาคตะวันออกที่ต้องรักษาไว้ ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว เทศบาลตำบลคลองตำหรุ กำหนดยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยให้ความสำคัญกับการจัดการขยะในชุมชนด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และใช้ระบบการประเมินตนเองเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (Self-Assessment Report: SAR) ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือกำกับทิศทางการพัฒนาผลการประเมินประจำปี พ.ศ. 2567 เทศบาลได้คะแนนรวม 824 จาก 870 คะแนน (ร้อยละ 95) โดยด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนได้ 226 จาก 240 คะแนน และตัวชี้วัดด้านการจัดการขยะ น้ำเสีย อากาศ พื้นที่สีเขียว และทรัพยากรธรรมชาติได้คะแนนเต็มทุกตัว จนได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 เทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน ระดับประเทศ ปี พ.ศ. 2566 รางวัลชนะเลิศเทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยม ระดับประเทศ ปี พ.ศ. 2567 รางวัลท้องถิ่นเลิศรัฐ สาขาการบริหารจัดการขยะ ปี พ.ศ. 2566 เกียรติบัตรธนาคารขยะต้นแบบ (Best Practice) ปี พ.ศ. 2568 และรางวัลท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูง Local Award 2025 จากกระทรวงมหาดไทย ดังแสดงในรูปที่ 2

ประเด็นที่ควรเน้นคือ การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนไม่ใช้การประกวดผลงานครั้งเดียวแล้วจบ แม้ข้อมูลที่เทศบาลนำส่งเข้ารับการประเมินจะเป็นข้อมูลปี พ.ศ. 2566 และได้รับรางวัลในปี พ.ศ. 2567 แต่กิจกรรมและโครงการที่บรรจุไว้ในแต่ละตัวชี้วัด ไม่ว่าจะเป็นกองทุนธนาคารขยะ ถึงขยะเปียกลดโลกร้อน สำนักงานปลอดโฟม การจัดซื้อสีเขียว หรือการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร ล้วนเป็นงานที่เทศบาลต้องดำเนินการต่อเนื่องหลังจากได้รับรางวัลและต้องรายงานผลการดำเนินงานทุกปีผ่านระบบออนไลน์ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ระบบดังกล่าวจึงทำหน้าที่เป็นกลไกกำกับให้ท้องถิ่นรักษาระดับการดำเนินงานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันด้วยเหตุนี้ผลงานที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้จึงไม่ใช่ภาพนิ่งของปีที่ได้รางวัล แต่เป็นระบบงาน ที่ยังดำเนินอยู่และมีข้อมูลรายปีต่อเนื่องมาจนถึงช่วงรายงาน 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568 – 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2569

ความภาคภูมิใจของเทศบาลตำบลคลองตำหรุ
ร่วมสร้างชุมชนน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่ออนาคตที่ดีกว่า

“พัฒนาคน พัฒนาสิ่งแวดล้อม
พัฒนาท้องถิ่น สู่สังคมยั่งยืน”

**รางวัล ITA “ระดับดีเยี่ยม” และ เกียรติบัตร
ธนาคารขยะต้นแบบ (Best Practice) ปี 2568**

วันที่ 29 สิงหาคม 2568
นายณัฐกรชัย อายุเจริญ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุ เข้ารับมอบเกียรติบัตรรองการปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มีผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 “ระดับดีเยี่ยม” และเกียรติบัตรธนาคารขยะต้นแบบ (Best Practice)
ระดับจังหวัดอำเภอ ตามแนวทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) จากคณะกรรมการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

**รางวัล ชนะเลิศเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยม
ระดับประเทศ ปี 2567**

วันที่ 17 มีนาคม 2568
นายณัฐกรชัย อายุเจริญ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุ เข้ารับมอบรางวัลชนะเลิศเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยม
ระดับประเทศ ปี 2567 และรับมอบรางวัลเชิดชูเกียรติเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่ ปี 2567 โดยมี นายอำนาจ กิตติอำนาจ
รองนายกฯ เป็นประธานในพิธี

**รางวัล รองชนะเลิศอันดับ 1 “เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน”
ระดับประเทศ ปี 2566 พร้อมมุ่งสู่ Net Zero**

วันที่ 16 มีนาคม 2567
เทศบาลตำบลคลองตำหรุ รับถ้วยรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 “เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน” ระดับประเทศ ปี 2566
จากนายอำนาจ กิตติอำนาจ รองนายกฯ ณ การแข่งขันมหกรรมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การประกวดทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม (ทช.) พร้อมมุ่งสู่ Net Zero และขับเคลื่อนสู่สังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

รางวัล “ท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูง Local Award 2025”

วันที่ 24 ตุลาคม 2568
นายณัฐกรชัย อายุเจริญ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุ เข้ารับ รางวัล “ท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูง ระดับบรณสมัย (Bronze)”
จากกระทรวงมหาดไทย ในพิธีมอบรางวัล Local Award 2025 ณ อาคารศูนย์ประชุมกาญจนาภิเษก ห้องวายุภักษ์ 3-4 ชั้น 4
โรงแรมเอ็มมารา ไลฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ที่มา : เว็บไซต์เทศบาลตำบลคลองตำหรุ จังหวัดชลบุรี <https://www.klongtumruecity.go.th>

รูปที่ 2 รางวัลด้านเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนของเทศบาลตำบลคลองตำหรุ

ที่มา: <https://www.klongtumruecity.go.th/>

ภาพรวมการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของเทศบาล

เมื่อมองผ่านกรอบ SCP การดำเนินงานของเทศบาลครอบคลุมทั้งฝั่ง "การบริโภค" ของประชาชนและองค์กรเทศบาลเอง และฝั่ง "การผลิต" ของสถานประกอบการในพื้นที่ โดยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

การจัดการขยะและเศรษฐกิจหมุนเวียน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดลดลงจาก 5,674.01 ตันในปี พ.ศ. 2564 เหลือ 4,968.68 ตันในปี พ.ศ. 2566 แม้ประชากรแฝงจะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว เมื่อคิดต่อหัว ประชากรรวมประชากรแฝงปริมาณขยะลดลงจาก 339.31 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เหลือ 201.10 กิโลกรัมต่อคนต่อปี หรือลดลงประมาณร้อยละ 40 ภายใน 2 ปี ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะลดลงจาก 4.19 ล้านบาท (พ.ศ. 2563) เหลือ 3.58 ล้านบาท (พ.ศ. 2566) ทั้งที่ค่าจ้างเก็บขนและกำจัดต่อตันสูงขึ้น ขยะที่ส่งกำจัดถูกนำไปคัดแยกและผลิตเป็นเชื้อเพลิงขยะ (RDF) ส่งโรงปูนซีเมนต์ ขยะรีไซเคิลปี พ.ศ. 2566 รวบรวมได้ 33,727.80 กิโลกรัม ขยะอินทรีย์จัดการด้วยถังขยะเปียกกลดโลกร้อน 238 ครั้วเรือนและถังขยะอัจฉริยะ 3 ถังที่ผลิตปุ๋ยได้ 655 กิโลกรัม กล่องเครื่องดื่ม UHT รวบรวมส่งรีไซเคิลสะสม 300 กิโลกรัม และขยะอันตรายส่งกำจัดผ่านองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวขององค์กร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เทศบาลจัดซื้อวัสดุและครุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามรายการของกรมควบคุมมลพิษ 24 รายการ มูลค่า 5,430,102.51 บาท จากมูลค่าการจัดซื้อรวม 6,618,464.61 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.05 เพิ่มขึ้นจากประมาณร้อยละ 70 ในสองปีก่อนหน้า

การใช้พลังงานและการวัดคาร์บอน เทศบาลเปลี่ยนโคมไฟสาธารณะเป็น LED 414 โคมใน 6 สายทาง และในสำนักงาน 85 โคม เข้าร่วมโครงการส่งเสริม การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ อบก. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 และได้รับโลในฐานะองค์กรที่จัดทำข้อมูลก๊าซเรือนกระจกในปี พ.ศ. 2566 ข้อมูลคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรปี พ.ศ. 2566 เท่ากับ 4,813 tCO₂e แบ่งเป็นขอบเขตที่ 1 จำนวน 78 tCO₂e ขอบเขตที่ 2 จำนวน 405 tCO₂e และขอบเขตที่ 3 จำนวน 4,330 tCO₂e ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการเก็บขนและกำจัดขยะ

นอกจากนี้เทศบาลยังเป็นต้นแบบของจังหวัดชลบุรีในการทวนสอบและรับรองคาร์บอนเครดิตจากถังขยะเปียกลดโลกร้อน โดยลดก๊าซเรือนกระจกได้ 6 ตัน และจำหน่ายให้ภาคเอกชนได้ 1,216 บาท และโรงเรียนเทศบาลได้รับเกียรติบัตร LESS จาก อบก. จากการลดก๊าซเรือนกระจก 896 kgCO₂e

การสร้างพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ยั่งยืน เทศบาลประกาศเป็นสำนักงานปลอดโฟมและถุงพลาสติกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 อบรมพนักงานครบทั้ง 130 คน และกำหนดให้งานของเทศบาลทุกงาน เช่น กีฬาชุมชน ลอยกระทง วันเด็ก ประชาชนต้องนำภาชนะมาเองและห้ามร้านค้าใช้โฟม รณรงค์ปั่นโตไปวัด ตะกร้าไปตลาด มีการ เติมนรณรงค์ที่มีผู้เข้าร่วมถึง 700 คน และมีอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 901 คน อาสาสมัครเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรวม 1,050 คน ตลาดนัดชุมชนที่มีร้านค้า 68 ร้านถูกใช้เป็นจุด "ขยะแลกของ" ทุกเย็นวันศุกร์ ส่วนวิสาหกิจชุมชนนำวัชพืชดินเค็ม "ชะคราม" มาแปรรูปเป็นขนมด้วยเทคโนโลยีอบแห้งแบบไม่มีของเสียสร้างรายได้กลุ่มปีละ 100,000 บาท และผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรท้องถิ่น 1,000 ขวดทดแทนสารเคมี

การเชื่อมโยงภาคการผลิตในพื้นที่ เทศบาลสำรวจโรงงาน 101 แห่ง พบว่าร้อยละ 95 มีนโยบายการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้น้ำหมุนเวียนและการรีไซเคิลวัตถุดิบ มีการลงนามความร่วมมือด้านการจัดการน้ำและขยะรอบนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทในเครืออมตะ และเอกชน 5 แห่ง ได้รับทุนจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าโรงไฟฟ้าบางปะกงสำหรับอุปกรณ์คัดแยกขยะ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร และกังหันลมเติมออกซิเจนในคลอง (493,500 บาท) ร่วมกับ Tetra Pak และ SIG Combibloc รีไซเคิลกล่อง UHT และมีสถานประกอบการ 40 แห่งเข้าร่วมบริจาคขยะรีไซเคิล ให้กองทุนธนาคารขยะของเทศบาล

แนวปฏิบัติที่ดีที่เจาะลึก: กองทุนธนาคารขยะและเส้นทางสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

สิ่งที่ทำให้เทศบาลตำบลคลองตำหรุแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ไม่ใช่การมีธนาคารขยะ ซึ่งปัจจุบันทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดตั้งตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย แต่คือการจัดตั้ง “กองทุนธนาคารขยะเทศบาลตำบลคลองตำหรุ” ขึ้นตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ก่อนที่จะมีนโยบายระดับชาติและออกแบบให้กองทุนเป็นกลไกทางสังคมที่เปลี่ยน "ขยะที่ไม่มีค่า" ให้เป็นสวัสดิการดูแลคนเปราะบางในชุมชน ภายใต้แนวคิด "ขยะในมือคุณ คือบุญที่ยิ่งใหญ่" จนได้รับการยกให้เป็นเทศบาลต้นแบบ

ของจังหวัดชลบุรีในการจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะและเป็นนวัตกรรมที่ได้คะแนนเต็มในการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังรูปที่ 3.5 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วางกติกาให้ประชาชนเป็นเจ้าของ กองทุนมีข้อบังคับ คณะกรรมการ และบัญชีกองทุน ที่ภาคประชาชนเป็นผู้บริหารจัดการ โดยเจ้าหน้าที่เทศบาลทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง มีการจัดทำธรรมนูญสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมตำบลและลงนามบันทึกข้อตกลงกับผู้นำชุมชนทั้ง 5 ชุมชนและโรงเรียน 2 แห่ง รวม 7 ฉบับ เพื่อให้การคัดแยกขยะต้นทางเป็นพันธสัญญาร่วมของทั้งตำบล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างช่องทางรวบรวมที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย เทศบาลไม่ได้ขอให้ประชาชนนำขยะมาส่งเพียงอย่างเดียว แต่ใช้กิจกรรม "Knock the door" เคาะประตูบ้าน จุดขยะแลกของและรับบริจาค ที่ตลาดนัดชุมชนทุกเย็นวันศุกร์

การรับซื้อขยะรีไซเคิลทุกวันศุกร์สุดท้ายของเดือน กิจกรรมทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล ดนตรีเปิดหมวก ในงานประเพณีและเซ็นเซอร์แจ้งเตือนถึงเต็ม พร้อมทั้งแจกตะแกรงคัดแยกขยะ 100 ชุดที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าบางปะกง

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งสถานประกอบการและโรงเรียนเข้าเป็นสมาชิก จุดเด่นของคลองตำหรุ คือการใช้ทำเลที่ดินนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นประโยชน์ โดยเชิญบริษัทและห้างร้านบริจาคขยะรีไซเคิลเข้ากองทุน ปัจจุบันมีสมาชิกครัวเรือน 153 ครัวเรือน สถานประกอบการ 40 แห่ง (ในพื้นที่ 36 แห่ง นอกพื้นที่ 4 แห่ง) และโรงเรียน 12 แห่ง (ในเขต 5 แห่ง นอกเขต 7 แห่ง) ทำให้ปริมาณขยะที่เข้ากองทุนมีมากพอที่จะสร้างรายได้ อย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ 4 คัดแยกและสร้างงานในชุมชน กองทุนจ้างคนในชุมชน 15 คนมาคัดแยกขยะ และจัดอบรมการคัดแยกให้ประชาชนและสถานประกอบการ 107 คน ผลการทดสอบพบว่าความรู้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 39.6 เป็นร้อยละ 88.7 มีศูนย์เรียนรู้การคัดแยกขยะในชุมชน 2 แห่งและธนาคารขยะในโรงเรียน 2 แห่งรองรับ

ขั้นตอนที่ 5 เปลี่ยนรายได้เป็นสวัสดิการที่มองเห็นได้ ตั้งแต่พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2566 กองทุนรวบรวมขยะรีไซเคิลได้ 46,234.60 กิโลกรัม (46.23 ตัน) มีรายได้เข้ากองทุน 296,092.13 บาท รายได้นี้ถูกนำไปช่วยเหลือผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้ยากไร้เฉลี่ย 30 รายต่อเดือน ในรูปไข่ นม ผ้าอ้อม ที่นอนลม และรถเข็น จัดสวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์ 5,000 บาทต่อราย และญาติผู้ป่วยมีความพึงพอใจร้อยละ 100 การที่ประชาชนเห็นว่าขยะในมือของตนกลายเป็นความช่วยเหลือแก่เพื่อนบ้านโดยตรง คือแรงจูงใจที่ทำให้การคัดแยกขยะกลายเป็นกิจวัตร

ขั้นตอนที่ 6 แปลงผลลัพธ์เป็นข้อมูลและมูลค่าคาร์บอน ข้อมูลปริมาณขยะทุกประเภทถูกบันทึกและรายงานเข้าระบบข้อมูลก๊าซเรือนกระจกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ประกอบการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรกับ อบก.และต่อยอดเป็นการรับรองคาร์บอนเครดิตจากถังขยะเปียกลดโลกร้อน 238 ครัวเรือน ซึ่งแม้มูลค่าจะยังเล็ก (6 ตัน 1,216 บาท) แต่เป็นการพิสูจน์ว่าท้องถิ่นขนาดเล็กสามารถเข้าสู่กลไกคาร์บอนเครดิตได้จริง และเป็นฐานสำหรับการขยายผลในอนาคต

▼ วงจรการดำเนินงานกองทุนธนาคารขยะ เทศบาลตำบลคลองตำหรุ

“ขยะในมือคุณ คือบุญที่ยิ่งใหญ่” – เปลี่ยนขยะรีไซเคิลเป็นสวัสดิการชุมชนและข้อมูลคาร์บอน (จัดตั้ง 11 พ.ย. 2564)

ที่มา: รายงานการประเมินผลและเมื่อสิ้นแนวคิดยั่งยืน (SAR) ปี 2567 ของเทศบาลตำบลคลองตำหรุ (ตัวชี้วัดที่ 18, 23 และ 35); เรียบเรียงโดยคณะผู้จัดทำ

รูปที่ 3 วงจรการดำเนินงานกองทุนธนาคารขยะ เทศบาลตำบลคลองตำหรุ

รูปที่ 4 กิจกรรมรวบรวมขยะรีไซเคิลเข้ากองทุนธนาคารขยะจากทุกภาคส่วน

ผลลัพธ์ในภาพรวมคือ ในปี พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานมาศึกษาดูงาน 15 แห่ง ศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะครบวงจรมีผู้เข้าชมสะสม 1,535 คน และเทศบาลได้รับเลือกเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจังหวัดชลบุรีในการจัดนิทรรศการเรื่องการจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะกลไกนี้ยังเป็นรากฐานให้เทศบาลผ่านตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนได้คะแนนเต็ม เนื่องจากเกณฑ์การประเมินบังคับให้เทศบาลต้องมีระบบข้อมูลแผนงาน และผลลัพธ์ที่ตรวจสอบได้ในทุกมิติ ตั้งแต่ขยะ น้ำเสีย อากาศ พื้นที่สีเขียว ไปจนถึงการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปแนวปฏิบัติที่ดีของเทศบาลตำบลคลองตำหรุ

- 1) เริ่มก่อนนโยบายบังคับและออกแบบให้ประชาชนเป็นเจ้าของ กองทุนธนาคารขยะจัดตั้งในปี พ.ศ. 2564 ก่อนนโยบายระดับชาติ และให้ภาคประชาชนบริหารเองโดยเทศบาลเป็นพี่เลี้ยง ทำให้กลไกไม่ผูกติดกับวาระทางการเมืองหรือตัวบุคคล
- 2) ผูกการคัดแยกขยะเข้ากับสวัสดิการที่จับต้องได้ การเปลี่ยนรายได้จากขยะเป็นความช่วยเหลือผู้ป่วยติดเตียงและผู้ยากไร้ 30 รายต่อเดือน สร้างแรงจูงใจทางสังคมที่แข็งแกร่งกว่าการรับซื้อ และเป็นนวัตกรรมที่ทำให้มิติ "คนมีสุข" กับ "สิ่งแวดล้อมยั่งยืน" เดินไปด้วยกัน
- 3) ใช้ทำเลติดนิคมอุตสาหกรรมเป็นโอกาส ไม่ใช่ภาระ สถานประกอบการ 40 แห่ง กองทุนพัฒนาไฟฟ้า และบริษัทในนิคมอมตะซิตี้ถูกดึงเข้ามาเป็นทั้งผู้บริจาคขยะ ผู้ให้ทุน และคู่สัญญาด้านการจัดการน้ำและอากาศซึ่งเป็นแบบอย่างของการทำงานข้ามภาคส่วนตามแนวทาง SCP
- 4) ทำให้องค์กรเทศบาลเป็นแบบอย่างก่อน สำนักงานปลอดโฟมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวร้อยละ 82 ของมูลค่าจัดซื้อ และการทำงานของเทศบาลทุกงานปลอดโฟมและถุงพลาสติก ทำให้เทศบาลมีความชอบธรรมในการขอความร่วมมือจากประชาชนและร้านค้า
- 5) วัดผลอย่างเป็นระบบและเชื่อมเข้ากับกลไกระดับชาติ การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรกับ อบก. การรับรองคาร์บอนเครดิตจากถังขยะเปียก และการใช้ SAR เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเป็นกรอบ ทำให้ผลงานของเทศบาลตรวจสอบได้ เปรียบเทียบได้ และนำไปสู่รางวัลระดับประเทศ
- 6) ยังมีพื้นที่ให้พัฒนาต่อ ตัวชี้วัดที่ 23 (การผลิต บริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) และตัวชี้วัดที่ 24 (พลังงานและน้ำ) ยังได้คะแนน 21 และ 25 จาก 30 เนื่องจากค่าไฟฟ้าและน้ำมันของเทศบาลในปี พ.ศ. 2566 ยังเพิ่มขึ้น และยังไม่มีการใช้พลังงานหมุนเวียน ซึ่งเป็นโจทย์ที่เครือข่าย ThaiSCP และภาคเอกชนในพื้นที่สามารถเข้าไปสนับสนุนได้ในระยะต่อไป

1.2 กรณีศึกษาที่ 2 ภาคการผลิต: กลุ่มบริษัทไทยวาโก้

บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2513 จากการร่วมทุนระหว่างบริษัท สหพัฒน์พิบูล จำกัด กับ Wacoal Corporation ประเทศญี่ปุ่น เป็นผู้ผลิตชุดชั้นในสตรีในระดับอุตสาหกรรม

รายแรกของประเทศไทย เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2526 และแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนในปี พ.ศ. 2537 ผลิตภัณฑ์หลักคือ ชุดชั้นในสตรี เสื้อผ้าสตรี และเสื้อผ้าเด็ก จำหน่ายในประเทศผ่านบริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และส่งออกไปยังบริษัทในเครือ Wacoal ในญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และอาเซียน รายงานฉบับนี้นำเสนอว่าโก้ในระดับกลุ่มบริษัท เนื่องจากระบบบริหารความยั่งยืน ฉลาก และเป้าหมายคาร์บอนของว่าโก้กำหนดและรายงานในนามบริษัทแม่ครอบคลุมทุกฐานการผลิตตามรายงาน 56-1 One Report ปี พ.ศ. 2568 กลุ่มบริษัทไทยว่าโก้มีฐานการผลิต 8 แห่งใน 6 จังหวัด พนักงานรวม 3,170 คน บริษัทฯ ได้รับอุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Industry Level 4 – Green Culture) จากกรมโรงงานอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 และต่ออายุต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2563 และ 2566 ควบคู่กับการรับรอง Eco Factory จากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2560) และมาตรฐาน WRAP ระดับทอง (พ.ศ. 2559)

บริษัทวางกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิด "Wacoal Love Earth" ดังแสดงในรูปที่ 3.7 โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อ 9, 12, 13 และ 17 และมีระบบบริหารครบวงจรตั้งแต่คุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ (Oeko-Tex Standard 100, มอก. 2346, ISO 9001, ISO/IEC 17025) การประหยัดพลังงานและสิ่งแวดล้อม (ฉลากเขียว, ISO 14001, ISO 50001) การลดโลกร้อน (CoolMode, ฉลากเบอร์ 5, คาร์บอนฟุตพริ้นท์ผลิตภัณฑ์และองค์กร, Eco Factory, อุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 4) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Mark, ระบบบริหารเศรษฐกิจหมุนเวียน CEMS, โครงการ BRADAY) ไปจนถึงเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนและ Net Zero ในปี ค.ศ. 2050 ตามแนวทาง Science Based Targets initiative (SBTi)

รูปที่ 5 กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืนและระบบผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศของว่าโก้

ภาพรวมการผลิตที่ยั่งยืนตลอดห่วงโซ่คุณค่า

หัวใจของแนวปฏิบัติที่ดีของวาโก้คือ "ระบบผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศ" (Wacoal Eco Product System) ซึ่งเป็นระบบบริหารเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ครอบคลุม 6 ขั้นตอนของวงจรผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การจัดซื้อสีเขียว (Eco Procurement) การออกแบบ (Eco Design) การผลิต (Eco Production) การกระจายสินค้า (Eco Distribution) การใช้งาน (Eco User) และการกำจัดซาก (Eco Disposal) ระบบนี้ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบบริหารเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Management System: CEMS) จาก Bureau Veritas เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2566 ในขอบเขตการออกแบบ การผลิต และคลังสินค้าชุดชั้นในสตรี ทำให้วาโก้เป็นแบรนด์ชุดชั้นในรายแรกของประเทศไทยที่ได้รับการรับรองดังกล่าว งานวิจัยของ Van Berkel (2026) ที่วิเคราะห์กรณีเศรษฐกิจหมุนเวียนของธุรกิจไนเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ 75 กรณี ระบุว่าไทยวาโก้เป็นกรณีเดียวจากทั้งหมดที่มีการดำเนินงานครอบคลุมครบทั้ง 5 ขั้นตอนของห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การกระจายสินค้า การใช้งาน ไปจนถึงการจัดการซาก และครบทั้ง 3 กลยุทธ์ด้านทรัพยากร คือ การหมุนเวียนประสิทธิภาพ และการทดแทนวัสดุ

การจัดซื้อและวัสดุ บริษัทเปลี่ยนวัตถุดิบหลักเป็นวัสดุหมุนเวียนและวัสดุชีวภาพ ได้แก่ เส้นใยไนลอนรีไซเคิล ECONYL ที่ผลิตจากอวนจับปลาที่ถูกทิ้ง เส้นใยโพลีเอสเตอร์รีไซเคิลจากขวด PET (Re-PET) โฟมชีวภาพที่ผสมน้ำมันปาล์มร้อยละ 10 ทดแทนน้ำมันปิโตรเลียม (B10) และแผ่นยางพาราธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ทดแทนโครงเหล็ก ผลิตภัณฑ์ 3 รุ่นที่ใช้วัสดุเหล่านี้ ได้แก่ WB5X52, WR1501 และ MM1H33 ได้รับการรับรองฉลาก Circular Mark จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2567 โดยรุ่น WR1501 ใช้ไนลอนรีไซเคิลหลังการบริโภคร้อยละ 78 และผ้าประคบจากขวด PET รีไซเคิลร้อยละ 100

การออกแบบ นอกจากวัสดุแล้ว บริษัทใช้การออกแบบเพื่อลดทรัพยากรตั้งแต่ต้นทาง เช่น ผลิตภัณฑ์ Smart Size / One Size Fits All ของแบรนด์ Mood ที่ไร้โครงและสวมใส่ได้หลายขนาด ทำให้ลดจำนวนรายการสินค้า (SKU) ลงร้อยละ 75 ผลิตภัณฑ์ Travel Bra ที่มีวนเก็บได้ และการออกแบบให้ซักมือได้ เพื่อประหยัดพลังงานในขั้นการใช้งาน พร้อมบริการซ่อมแซมเพื่อยืดอายุการใช้งาน

การผลิตและพลังงาน โรงงานดำเนินการภายใต้ ISO 14001, ISO 50001 และเกณฑ์ Eco Factory ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีการปรับปรุงห้องตัดเพื่อลดเศษผ้าและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ผ้า ติดตั้งโซลาร์รูฟท็อปเพื่อผลิตไฟฟ้าใช้เอง โดยในปี พ.ศ. 2568 ติดตั้งเพิ่มบนหลังคาอาคาร 4 ขนาด 195.92 kWp คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรขอบเขตที่ 1 และ 2 ลดลงจาก 4,837 tCO₂e ในปี ค.ศ. 2013 เหลือ 3,959 tCO₂e ในปี ค.ศ. 2023 (ขอบเขตที่ 1 จำนวน 690 และขอบเขตที่ 2 จำนวน 3,269 tCO₂e) หรือลดลงประมาณร้อยละ 18 ในรอบ 10 ปี ทวนสอบโดยหน่วยงานภายนอกและขึ้นทะเบียนกับอบก. เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2567 และลดลงต่อเนื่องเหลือ 3,162 tCO₂e ในปี พ.ศ. 2568 ส่วนขอบเขตที่ 3 ลดจาก 11,399 tCO₂e ในปี ค.ศ. 2023 เหลือ 8,976 tCO₂e ในปี พ.ศ. 2568 ซึ่งส่วนใหญ่มาจากสินค้าและบริการที่จัดซื้อ สะท้อนว่าโจทย์ถัดไปของบริษัทอยู่ที่ห่วงโซ่อุปทาน

ฉลากและการสื่อสารกับผู้บริโภค วาโก้เป็นบริษัทแรกของไทยที่ได้รับฉลากเขียวสำหรับผลิตภัณฑ์ชุดชั้นในสตรีทุกรายการต่อเนื่อง 15 ปีตั้งแต่ พ.ศ. 2552 และจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ที่ประเมินแล้ว 10 รุ่น ค่าคาร์บอนฟุตพริ้นท์อยู่ระหว่าง 1.17 – 2.01 kgCO₂e ต่อตัว โดยประมาณร้อยละ 60 ของค่าดังกล่าวมาจากชั้นวัตถุดิบ และรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมคิดเป็นร้อยละ 10.23 ของ ยอดขายในประเทศในปี พ.ศ. 2567

พนักงานและตลาดทุน กลุ่มบริษัทสร้างวัฒนธรรมองค์กรสีเขียวผ่านการมีส่วนร่วมของพนักงานทั้ง 3,170 คนในทุกฐานการผลิต จนรักษาการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 4 ไว้ได้ต่อเนื่องสามวาระ และในปี พ.ศ. 2568 บริษัท วาโก้ศรียา จำกัด ร่วมกับมูลนิธิรักษ์ไทยนำทีมแพทย์ลงพื้นที่ชุมชนในจังหวัดชลบุรีตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมเชิงรุกภายใต้โครงการวาโก้โบรชัมพู ซึ่งดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ในฐานะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทฯ เปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนตามแบบ 56-1 One Report โดยอ้างอิงมาตรฐาน GRI และได้รับการประเมิน SET ESG Ratings ระดับ A ประจำปี พ.ศ. 2568 ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยระดับ "ดีเลิศ" ต่อเนื่องเป็นปีที่ 11 และการต่ออายุสมาชิกแนวร่วมต่อต้านคอร์รัปชันของภาคเอกชนไทย (CAC) ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 ซึ่งทำให้ข้อมูลคาร์บอนและเศรษฐกิจหมุนเวียนของบริษัทถูกตรวจสอบและติดตามโดยนักลงทุนควบคู่กับหน่วยงานรับรอง สอดคล้องกับภาคส่วน "ตลาดทุน" ของเครือข่าย ThaiSCP ที่มองการเปิดเผยข้อมูล ESG เป็นกลไกขับเคลื่อน SCP อีกทางหนึ่ง

แนวปฏิบัติที่ดีที่เจาะลึก: โครงการ Wacoal BRADAY "บราเก๋เราขอ" ในฐานะต้นแบบ EPR ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

ชุดชั้นในเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคไม่นิยมบริจาคหรือขายต่อและเมื่อหมดอายุการใช้งานมักถูกทิ้งรวมกับขยะทั่วไป ทั้งที่มีองค์ประกอบทั้งโลหะ โฟม และเส้นใยสังเคราะห์ที่ย่อยสลายยาก บริษัทจึงริเริ่มโครงการ Wacoal BRADAY ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และดำเนินการต่อเนื่องเป็นปีที่ 13 ภายใต้แนวคิด Zero Waste และหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ดังแสดงในรูปที่ 6 และ 7 ซึ่งทำให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนไปจนถึงปลายทาง ตรงกับสโลแกนของโครงการที่ว่า "วาโก้ผลิตบราดี พร้อมรับกำจัดถูกวิธี เพื่อโลกใบนี้ เพื่อทุกคน" กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับคืนจากผู้บริโภค ผู้บริโภคสามารถนำชุดชั้นในเก่าทุกยี่ห้อมาบริจาคได้ตลอดทั้งปีที่ Wacoal Shop และเคาน์เตอร์วาโก้ทุกสาขาทั่วประเทศ หรือส่งทางไปรษณียายังสำนักงานใหญ่ การใช้ชุดขายที่มีอยู่แล้วเป็นจุดรับคืนทำให้ต้นทุนการรวบรวมต่ำและผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่าย

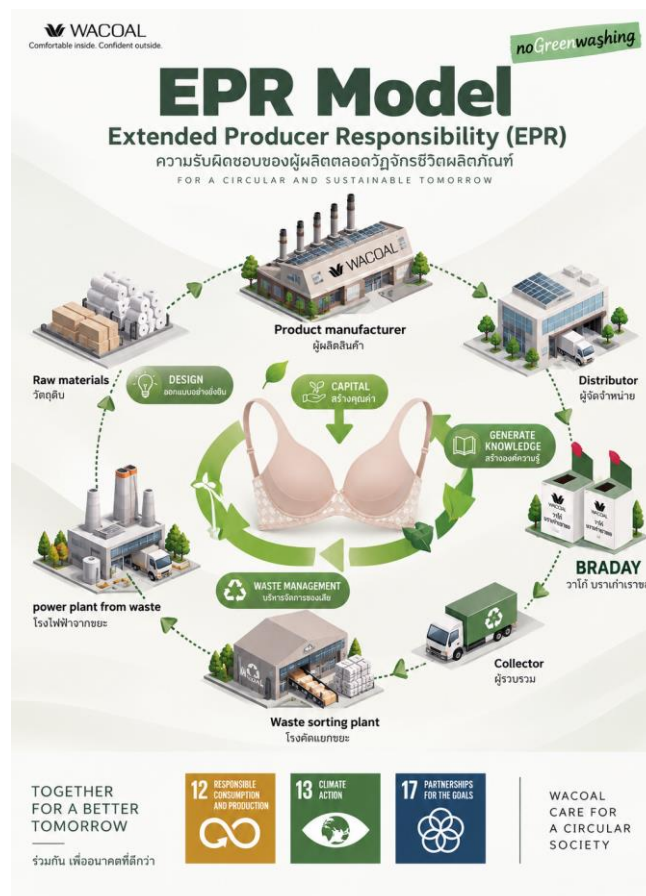
ขั้นตอนที่ 2 การสื่อสารสร้างความตระหนัก บริษัทสื่อสารผ่านแคมเปญ "Love Earth #บรารักโลก" และแฮชแท็ก #WacoalBradayบราเก๋เราขอ โดยเน้นข้อความว่า การเผาชุดชั้นในเก่าอย่างถูกวิธีช่วยลดโลก

ร้อนและลดฝุ่น PM2.5 เมื่อเทียบกับการทิ้งลงหลุมฝังกลบหรือการเผาในที่โล่ง และประกาศเจตจำนง "No Greenwashing" คือทุกข้อความต้องมีข้อมูลรองรับ

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมและคัดแยก ชุดชั้นในที่รับคืนถูกส่งต่อให้ผู้รวบรวม (Collector) และโรงคัดแยกขยะ เพื่อแยกส่วนประกอบและเตรียมเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF)

ขั้นตอนที่ 4 การแปรรูปเป็นพลังงานในระบบปิด RDF ถูกนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนถ่านหินในการผลิตไฟฟ้าระบบปิดของบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสระบุรี ซึ่งควบคุมมลพิษได้ ทำให้ชุดชั้นในที่หมดอายุกลายเป็นพลังงานหมุนเวียนแทนที่จะเป็นขยะฝังกลบ

ขั้นตอนที่ 5 การวัดผลและรายงาน บริษัทบันทึกปริมาณที่รับคืนและคำนวณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ ทั้งจากการหลีกเลี่ยงหลุมฝังกลบและการทดแทนถ่านหิน ผลสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง 2567 โครงการรวบรวมชุดชั้นในเก่าได้ 120,826 กิโลกรัม หรือลดขยะชุมชนได้มากกว่า 121 ตัน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้มากกว่า 785 tCO₂e และในปีที่ 14 (พ.ศ. 2568) รับคืนได้อีก 229,800 ตัว หรือ 22.98 ตัน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการฝังกลบ 34.47 tCO₂e

รูปที่ 6 วงจรการดำเนินงานโครงการ Wacoal BRADAY ตามหลัก EPR
ที่มา: ข้อมูลจากบริษัท ไทยวโก้ จำกัด (มหาชน)

Comfortable inside. Confident outside.

การสื่อสารโครงการ BRADAY

และผลิตภัณฑ์ที่ได้รับฉลาก Circular Mark

วาโก้ ร่วมสร้างคุณค่าอย่างยั่งยืน เพื่อผู้คน ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และโลกของเรา

"Wacoal Love Earth - no Greenwashing"

no Greenwashing

9 90% RECYCLED POLYESTER

12 80% RECYCLED POLYESTER

13 80% RECYCLED POLYESTER

EPR Model

Extended Producer Responsibility (EPR)
วาโก้ดูแลวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์

BRADAY

BRADAY รักเราเธอ

วาโก้ผลิตบราดี พร้อมรับกำจัดถูกวิธี เพื่อโลกใบนี้...เพื่อทุกคน

#WacoalBradayรักเราเธอ #บราดีถูกดูแลไม่ขาดใจ #วาโก้รักโลก

จากระบบการผลิต...สู่ฉลาก Circular Mark

Certified CEMs

Wacoal Public Company Limited

Circular Economy Management System

Expand product certification

- ผลิตกับคุณภาพตามมาตรฐาน
- ออกแบบเพื่อการหมุนเวียน
- กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ระบบจัดการของเสีย
- การรีไซเคิล (USE) และการจัดการของเสีย

CIRCULAR MARK

TEI Certificate of Approval

Thailand Wacoal Public Company Limited

ผลลัพธ์เพื่อโลกที่ดีกว่า

ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ลดขยะสู่สังคม

สร้างคุณค่าให้สังคม

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับฉลาก Circular Mark

WB5X52

Cup/Wing: 80% Nylon (Pre-Consumer) 15% Spandex
Mold: 10% Bio Foam Laminated: 100% Bio-PET Bottles

WR1501

Cup/Wing: 78% Nylon (Post-Consumer) 22% Spandex
Mold: 10% Bio Foam Laminated: 100% Bio-PET Bottles

MM1H33

Cup/Wing: 63% Spandex (Pre-PET Bottle) 37% Spandex
Mold: 12% Bio Foam Laminated: 100% Bio-PET Bottles

People | Product | Process | Planet

Together for a Better Tomorrow

วาโก้ มุ่งมั่นสร้างคุณค่าอย่างยั่งยืน เพื่อผู้คน ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และโลกของเรา

รูปที่ 7 การสื่อสารโครงการ BRADAY และผลิตภัณฑ์ที่ได้รับฉลาก Circular Mark

รายงาน Practices Collection ของ International Green Purchasing Network (IGPN) ร่วมกับ One Planet Network ได้คัดเลือกกรณีของไทยวาโก้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีระดับนานาชาติในหัวข้อ "การบริหารห่วงโซาคุณค่าและฉลากคาร์บอน" โดยชี้ว่าบทเรียนที่น่าไปใช้ซ้ำได้คือ การออกแบบเชิงหมุนเวียน การประเมินวัฏจักรชีวิต การจัดซื้อสีเขียว เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ และการมีส่วนร่วมของผู้บริโภค ขณะเดียวกัน รายงานก็ระบุความท้าทายโดยตรงไปตรงมา ได้แก่ ต้นทุนเริ่มต้นที่สูง วัสดุยั่งยืนที่ยังหาได้จำกัด ความซับซ้อนของขอบเขตที่ 3 ที่ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งห่วงโซ่ พฤติกรรมผู้บริโภค และระบบข้อมูล ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับที่สมาชิกเครือข่าย ThaiSCP ในภาคอุตสาหกรรมกำลังเผชิญ

สรุปแนวปฏิบัติที่ดีของวาโก้

- 1) บริหารเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นระบบ ไม่ใช่โครงการ การได้รับรอง CEMS เป็นรายการแรกของอุตสาหกรรมชุดชั้นในไทย และการเป็นกรณีเดียวใน 75 กรณีของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ครอบคลุมครบทั้ง 5 ชั้นของห่วงโซ่คุณค่า แสดงว่าความยั่งยืนถูกฝังอยู่ในระบบบริหารตั้งแต่จัดซื้อจนถึงการกำจัดเศษซาก
- 2) ใช้ฉลากและมาตรฐานของประเทศเป็นเครื่องมือสื่อสารกับตลาด ฉลากเขียว 15 ปี คาร์บอนฟุตพริ้นท์ผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 Circular Mark และอุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 4 ทำให้ผู้บริโภคและคู่ค้าตรวจสอบได้ และสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมถึงร้อยละ 10 ของยอดขายในประเทศ

3) รับผิดชอบผลิตภัณฑ์จนถึงปลายทางด้วยกลไก EPR โดยสมัครใจ โครงการ BRADAY ที่ดำเนินต่อเนื่อง 13 ปี รวบรวมได้กว่า 121 ตัน ลดก๊าซเรือนกระจกกว่า 785 tCO₂e เป็นต้นแบบของ ERP ในอุตสาหกรรมสิ่งทอที่เกิดขึ้นก่อนกฎหมายบังคับ และใช้จุดขายที่มีอยู่แล้วเป็นจุดรับคืนเพื่อลดต้นทุน

4) ลดต้นทุนทางการออกแบบและวัสดุ การลด SKU ร้อยละ 75 ด้วย Smart Size การใช้ในลอนและ PET รีไซเคิล โฟมชีวภาพ และยางพารา ทำให้คาร์บอนฟุตพริ้นท์ผลิตภัณฑ์ลดลง ตั้งแต่ขั้นการได้มาซึ่งวัตถุดิบที่เป็นสัดส่วนใหญ่ที่สุด

5) วัดคาร์บอนทั้งองค์กรและมีเส้นทางสู่ Net Zero ที่ตรวจสอบได้ การจัดทำ CFO ต่อเนื่องกว่า 10 ปี จนลดขอบเขตที่ 1 และ 2 ได้ร้อยละ 23.73 จากปีฐาน พ.ศ. 2565 ภายในปี พ.ศ. 2568 เร็วกว่าเป้าหมาย Net Zero Pathway ที่ขึ้นทะเบียนกับ อบก. และการเปิดเผยผลผ่าน One Report และ SET ESG Ratings ระดับ A ทำให้บริษัทเป็นตัวอย่างของผู้ผลิตในชลบุรีที่เชื่อมมาตรการระดับโรงงานเข้ากับเป้าหมายระดับประเทศและความคาดหวังของตลาดทุน

6) เปิดเผยความท้าทายอย่างตรงไปตรงมา ขอบเขตที่ 3 ที่แม้จะลดลงแต่ยังสูงถึง 8,976 tCO₂e ในปี พ.ศ. 2568 เป้าหมายรับคืน BRADAY ที่ยังไม่บรรลุ (229,800 จาก 300,000 ตัว) และข้อจำกัดด้านวัสดุและต้นทุน เป็นบทเรียนที่มีค่าสำหรับผู้ประกอบการรายอื่นมากกว่าการนำเสนอเฉพาะความสำเร็จ

1.3 กรณีศึกษาที่ 3 ภาคบริการ: โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ กับเกณฑ์ Green Hotel Plus และการขยายผลสู่จังหวัดชลบุรี

โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ ดำเนินการโดยบริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเทล จำกัด ในเครือ ONYX Hospitality Group ภายใต้แบรนด์ Amari ตั้งอยู่ตรงข้ามท่าอากาศยานดอนเมือง เลขที่ 333 หมู่ 10 ถนนเชิดวุฒากาศ เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ก่อสร้างในปี พ.ศ. 2524 และเปิดให้บริการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 บนพื้นที่ 10 ไร่ มีห้องพัก 429 ห้อง ห้องประชุม 10 ห้อง ร้านอาหาร 2 แห่ง และพนักงาน 167 คน มีแนวคิดในการดำเนินงานด้านความยั่งยืนดังรูปที่ 8 โรงแรมเป็นหนึ่งในโรงแรมกลุ่มแรกที่ผ่านเกณฑ์โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมระดับก้าวหน้า หรือ Green Hotel Plus ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยได้รับใบรับรอง Green Hotel Plus Standard จากอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มีอายุการรับรองตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ถึงวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2570 ต่อยอดจาก Green Hotel ระดับดีเยี่ยม (Gold) ที่ได้รับการรับรองระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2569 และมีระบบมาตรฐานรองรับครบทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน ได้แก่ ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 20121:2024 (ระบบบริหารความยั่งยืนของงานอีเวนต์) และ ISO 22483:2020 (บริการโรงแรม) รวมถึงการรับรองด้านความยั่งยืนอื่น เช่น Green Health Hotel ของกรมอนามัย, Sustainable Tourism Acceleration Rating (STAR) ระดับ 5 ดาวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, Hug Earth ของหอการค้าไทย, Environmentally Friendly Tourism

Accommodation (EFTA) ของกรมการท่องเที่ยว, Trusted Thailand, โรงแรมต้นแบบปลอดภัยอีอีอีประจำปี 2568 และ CSR Award 2025 ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่สำคัญคือในช่วงรายงานนี้เอง โรงแรมได้รับการรับรองมาตรฐานสากล GSTC Industry Standard for Hotels ของ Global Sustainable Tourism Council จาก Control Union Singapore เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 (อายุการรับรองถึงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2571) และมีคาร์บอน ฟุตพริ้นท์องค์กรที่ทวนสอบและขึ้นทะเบียนกับ อบก. แล้ว

แม้โรงแรมแห่งนี้จะตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่รายงานฉบับนี้เลือกนำเสนอในฐานะ "ต้นแบบระดับเครือ" ด้วยเหตุผลสองประการ ประการแรก ใบรับรอง GSTC ของเครือ ONYX เป็นการรับรองแบบหลายสถานประกอบการ (multi-site) ที่ครอบคลุมโรงแรม 4 แห่งพร้อมกัน ได้แก่ อมารี กรุงเทพฯ อมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ อมารี บางแสน จังหวัดชลบุรี และโอเรียนเทล เรสซิเดนซ์ กรุงเทพฯ ระบบบริหารความยั่งยืนที่ถอดบทเรียนจากดอนเมืองจึงเป็นระบบเดียวกับที่ใช้อยู่ที่บางแสนในจังหวัดชลบุรีแล้ว ประการที่สองเครือ ONYX มีโรงแรมอมารี พัทยา ซึ่งมีคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรปีฐาน พ.ศ. 2566 เท่ากับ 4,033 tCO₂e สูงเป็นอันดับ 3 ของเครือ การถอดบทเรียนจากอมารี ดอนเมือง จึงเป็นการเตรียมแนวทางที่พร้อมนำไปใช้ยกระดับโรงแรมในพัทยาและชายฝั่งชลบุรี ซึ่งเป็นภาคบริการที่มีบทบาทสูงต่อการบริโภคทรัพยากรของจังหวัด

รูปที่ 8 แนวคิด Sustainably Crafted Hospitality ของโรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ

ภาพรวมการบริโภคที่ยั่งยืนของโรงแรมตาม 7 มิติของ Green Hotel Plus

เกณฑ์ Green Hotel Plus ประกอบด้วย 7 มิติ ได้แก่ (1) ธรรมาภิบาลและการดำเนินงาน (2) การบริหารทรัพยากรบุคคล (3) การสื่อสารและการตลาด (4) ผู้ประกอบการท้องถิ่นและการจัดซื้อ (5) พลังงาน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ (6) ชุมชนและมรดกวัฒนธรรม และ (7) การออกแบบอาคาร และภูมิทัศน์ ซึ่งเมื่อเทียบกับกรอบ SCP จะเห็นว่าเกณฑ์นี้ครอบคลุมทั้งการบริโภคทรัพยากรของโรงแรมเอง การจัดซื้อจากผู้ผลิต และการสร้างพฤติกรรมของแขกและพนักงาน ในการยื่นขอรับรองเมื่อปี พ.ศ. 2567 โรงแรมจัดทำเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ครบทั้ง 7 หมวด รวมกว่า 230 หน้า โดยหมวดที่ 5 พลังงาน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ เพียงหมวดเดียวมีประเด็นย่อยถึง 14 ประเด็น ตั้งแต่พลังงาน การขนส่ง น้ำ น้ำเสีย ขยะและเศษอาหาร ก๊าซเรือนกระจก สารอันตราย เสียงและมลพิษ ไปจนถึงความหลากหลายทางชีวภาพ สวัสดิภาพสัตว์ และการค้าสัตว์ป่า ซึ่งสะท้อนว่า Green Hotel Plus เป็นเกณฑ์ที่กว้างกว่าการประหยัดพลังงานและน้ำอย่างมาก โรงแรมอมารี ดอนเมืองดำเนินการในแต่ละมิตินี้

ธรรมาภิบาล: นโยบายต้องแปลงเป็นการปฏิบัติ โรงแรมใช้วงจร นโยบาย → วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วัดได้ (พลังงาน น้ำ CO₂) → แผนปฏิบัติการที่ระบุผู้รับผิดชอบและกรอบเวลา → ทบทวนและปรับปรุง โดยมีตารางวัตถุประสงค์และเป้าหมายประจำปี พ.ศ. 2568 ที่อนุมัติโดยผู้บริหารตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม และแยกตามระบบคุณภาพ ระบบสิ่งแวดล้อม และระบบบริหารความยั่งยืน ครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรบุคคล: คนคือกลไกสำคัญของความยั่งยืน มีการตั้งคณะกรรมการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและความยั่งยืน กำหนดบทบาทของแต่ละแผนกและสื่อสารให้พนักงานเข้าใจงานประจำของตนเอง เชื่อมกับเป้าหมายความยั่งยืนอย่างไร ผ่านกลไก "Learning by Doing" 3 ส่วน คือ การอบรม การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมจริง และการยกย่องผลงาน คณะกรรมการ CSR ของโรงแรมมีสมาชิก 23 คนจาก 11 แผนก แบ่งเป็นทีมสิ่งแวดล้อม ทีมสื่อสาร และทีม Baht for Better Life โดยมีผู้จัดการทั่วไปเป็นที่ปรึกษา ณ ปี พ.ศ. 2567 โรงแรมมีพนักงาน 198 คน ในจำนวนนี้ 53 คนหรือประมาณร้อยละ 27 มีภูมิลำเนาในเขตดอนเมือง สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 25 พนักงานได้เข้าร่วมการอบรมและศึกษาดูงานด้านความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง เช่น หลักสูตรมืออาชีพด้านการจัดงานอย่างยั่งยืน การอบรมกฎหมายแรงงานและความหลากหลายทางเพศ และ การศึกษาดูงานอาคารอนุรักษ์พลังงานและวิสาหกิจชุมชน

การสื่อสาร: ทำให้ลูกค้า "เห็น" คุณค่าความยั่งยืน โรงแรมออกแบบการสื่อสารตามเส้นทางของแขก (Guest Journey) ก่อนเข้าพักผ่านเว็บไซต์และ QR Code "Sustainability Journey" ระหว่างเข้าพักผ่านป้ายในห้องพัก เช่น การใช้ผ้าขนหนูซ้ำ คีย์การ์ดไม้ และสถานีชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าและหลังเข้าพักผ่านการเล่าเรื่อง กิจกรรมและผลลัพธ์บนสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ป้ายสื่อความหมายว่าพื้นที่สีเขียวของโรงแรมช่วยลดซับ CO₂ ได้ 528 กิโลกรัมต่อปี โดยยึดหลักว่าการสื่อสารต้องมีหลักฐานและสอดคล้องกับการปฏิบัติจริง

ผู้ประกอบการท้องถิ่นและการจัดซื้อ: ซื่ออย่างไรให้เกิดคุณค่ามากกว่าราคา โรงแรมจัดทำบัญชีสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 19 รายการ จำแนกตามฉลาก ได้แก่ ฉลากเขียว ตะกร้าเขียว ฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 ฉลากลดคาร์บอน สินค้า G-Green และคาร์บอนฟุตพริ้นท์ กำหนดนิยาม "ผู้ประกอบการท้องถิ่น" คือระยะทางไม่เกิน 60 กิโลเมตร และตั้งเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการจัดซื้อจากท้องถิ่นจากร้อยละ 1.62 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ในปี พ.ศ. 2568 โดยวัดจากบัญชีผู้ขายที่ได้รับอนุมัติซึ่งมีผู้ขายท้องถิ่นเพิ่มจาก 1,371 เป็น 1,414 ราย และประเมินผู้ขายทุก 6 เดือน นอกจากนี้ยังนำผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่ประสบการณ์ของแขก เช่น พวงมาลัย OTOP ตุ๊กตาจากเส้นใยผักตบชวา และผลิตภัณฑ์จากผู้ต้องขังหญิงภายใต้แบรนด์ LookBeyond ร่วมกับนโยบายระดับเครือเรื่องไข่ไก่ปลอดกรง (Cage-Free) ในเอกสารยื่นขอรับรองปี พ.ศ. 2567 โรงแรมแสดงบัญชีผู้จำหน่ายอาหารและวัตถุดิบในท้องถิ่น 60 รายพร้อมระยะทางเป็นกิโลเมตร และผู้จำหน่ายนอกท้องถิ่นเพียง 5 ราย จัดประชุมคู่ค้าเพื่อชี้แจงนโยบายจัดซื้อท้องถิ่นและลดพลาสติก และลงนามสัญญาสนับสนุนวิสาหกิจ OTOP 5 ดาวหมู่บ้านปิ่นเจริญ 3 เขตดอนเมือง ให้นำพวงมาลัยกระดาษสามาจำหน่ายในโรงแรม รวมถึงรับซื้อไข่ไก่จากฟาร์มชุมชนในเขตดอนเมืองและข้าวจากเกษตรกรอินทรีย์ผ่านความร่วมมือกับกรมการข้าว

พลังงาน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ: เริ่มจาก "ระบบ" ไม่ใช่แค่ "ปิดไฟ"
โรงแรมใช้ 5 มาตรการหลัก คือ ระบบควบคุมไฟฟ้าในห้องพัก ตัวตั้งเวลาและเซ็นเซอร์ อุปกรณ์ประสิทธิภาพสูง การควบคุมระบบปรับอากาศ และการใช้แสงธรรมชาติร่วมกับระแนงบังแดดเพื่อลดภาระความร้อน ติดตั้งโซลาร์เซลล์บนหลังคาหลังจอตงซึ่งผลิตไฟฟ้าสะสมแล้ว 184.46 MWh หลีกเลี่ยงการปล่อย CO₂ 87.62 ตัน ในช่วงกลางวันระบบโซลาร์จ่ายไฟได้ประมาณหนึ่งในสามของโหลดทั้งโรงแรม มีระบบติดตามไฟฟ้า น้ำ ขยะ และสารเคมี คัดแยกขยะ 4 ประเภทพร้อมโรงคัดแยก ผลิตยูนิฟอร์มพนักงานจากขวด PET รีไซเคิล และดำเนินกิจกรรมด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดคลองร่วมกับสำนักงานเขตดอนเมือง และการเก็บขยะชายหาด คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรขอบเขตที่ 1 และ 2 รอบปี 1 เมษายน พ.ศ. 2565 – 31 มีนาคม พ.ศ. 2566 เท่ากับประมาณ 2,186 tCO₂e (ขอบเขตที่ 1 ประมาณ 111 และขอบเขตที่ 2 ประมาณ 2,075 tCO₂e) ทวนสอบโดย SGS และขึ้นทะเบียนกับ อบก. เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ข้อมูลย้อนหลังในเอกสาร Green Hotel Plus แสดงแนวโน้มที่ดีขึ้นต่อเนื่องเมื่อคิดต่อแขกหนึ่งคน คือ การใช้ไฟฟ้าลดจาก 27.1 kWh ต่อแขกในปี พ.ศ. 2565 เหลือ 19.2 ในปี พ.ศ. 2566 และ 19.1 ในครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2567 การใช้น้ำลดจาก 408.8 ลิตรต่อแขกเหลือ 259.3 และ 281.9 ลิตร ขยะทั่วไปลดจาก 1.4 กิโลกรัมต่อแขกเหลือ 0.9 และ 0.7 กิโลกรัม เศษอาหารลดจาก 0.91 กิโลกรัมต่อแขกเหลือ 0.56 และ 0.29 กิโลกรัม และก๊าซเรือนกระจกลดจาก 9.8 kgCO₂e ต่อแขกเหลือ 8.4 และ 7.5 kgCO₂e ตามลำดับ นอกจากนี้โรงแรมยังนำน้ำที่ผ่านการบำบัดกลับมาใช้รดสวน ล้างพื้น และป้อนหอฝึ่งเย็นวันละประมาณ 70 ลูกบาศก์เมตรจากระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่งขนาด 450 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และแผนโซลาร์เซลล์บนลานจอดรถที่เคยเสนอไว้ในเอกสารปี พ.ศ. 2567 ขนาด 550 kWp ได้ถูกติดตั้งจริงในขนาด

ที่ใหญ่กว่าคือ 787.40 kWp ในรูปที่ 9 แสดงถึงมาตรการด้านพลังงานและทรัพยากรของโรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ ได้มีการดำเนินการภายใต้นโยบายที่ได้ประกาศไว้

ชุมชนและมรดกวัฒนธรรม: จาก CSR คู่คุณค่าร่วม โรงแรมสนับสนุนโรงเรียนในเขตดอนเมือง 3 แห่ง ร่วมโครงการ BKK Food Bank เพื่อส่งต่ออาหารส่วนเกิน อบรมดับเพลิงให้ชุมชน และให้พนักงานเป็นอาสาสมัคร ขณะเดียวกันก็นำวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การตักบาตร สงกรานต์ ลอยกระทง และการแกะสลักผลไม้ มาเป็นประสบการณ์ของแขกต่างชาติ

การออกแบบอาคารและภูมิทัศน์ อาคารใช้ระบบบังแดดและการออกแบบที่ช่วยลดการใช้พลังงาน และเพิ่มความสะดวกสบายในระยะยาว

รูปที่ 9 มาตรการด้านพลังงานและทรัพยากรของโรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ

แนวปฏิบัติที่ดีที่เจาะลึก: Green Hotel Plus ในฐานะระบบบริหารความยั่งยืนของโรงแรม และการขยายผลสู่อมารี พัทยา

สิ่งที่ทำให้กรณีของอมารี ดอนเมืองเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ไม่ใช่มาตรการใดมาตรการหนึ่ง แต่คือวิธีที่โรงแรมใช้เกณฑ์ Green Hotel Plus เป็น "ระบบบริหาร" แทนที่จะเป็น "รายการตรวจสอบ" เพื่อขอรับรอง ซึ่งสรุปได้เป็น 4 ขั้นตอนที่โรงแรมอื่นในจังหวัดชลบุรีสามารถทำตามได้

ขั้นตอนที่ 1 ตั้งเป้าหมายที่วัดได้และมีเจ้าภาพ ทุกมิติของ Green Hotel Plus ถูกแปลงเป็นวัตถุประสงค์ประจำปีที่มีตัวเลขฐาน เป้าหมาย วิธีวัด และผู้รับผิดชอบ เช่น สัดส่วนการจัดซื้อท้องถิ่นจาก

ร้อยละ 1.62 เป็นร้อยละ 3 และการตรวจคุณภาพสินค้าอาหารจากร้อยละ 98 เป็นร้อยละ 100 ซึ่งทำให้ความยั่งยืนกลายเป็นตัวชี้วัดผลงานของแผนกจัดซื้อ วิศวกรรม และแม่บ้าน ไม่ใช่งานเพิ่มของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และเมื่อระบบเป้าหมายนี้มีอยู่แล้ว การยกระดับสู่มาตรฐานสากล GSTC จึงเป็นเพียงการจัดเรียงหลักฐานชุดเดียวกันตามเกณฑ์ 4 ด้าน ไม่ต้องสร้างระบบใหม่

ขั้นตอนที่ 2 วัดคาร์บอนก่อนแล้วจึงลงทุน การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรที่ทวนสอบโดยหน่วยงานภายนอกทำให้โรงแรมเห็นว่ากว่าร้อยละ 95 ของการปล่อยมาจากไฟฟ้า (ขอบเขตที่ 2) การลงทุนจึงมุ่งไปที่ระบบควบคุมพลังงานในห้องพัก ระบบปรับอากาศ และโซลาร์เซลล์บนลานจอดรถ ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ที่มีอยู่แล้วโดยไม่กระทบโครงสร้างอาคาร

ขั้นตอนที่ 3 ใช้การจัดซื้อเป็นคานาจัดห่วงโซ่อุปทาน

การกำหนดเกณฑ์หลากหลายสิ่งแวดล้อมต่อรายการสินค้า การนิยามท้องถิ่นเป็นระยะทาง และการประเมินผู้ขายทุก 6 เดือน ทำให้โรงแรมส่งสัญญาณไปยังผู้ผลิตและผู้ประกอบการชุมชนว่าสินค้าที่ยั่งยืนมีตลาดรองรับซึ่งเป็นการเชื่อมภาคบริการเข้ากับภาคการผลิตตามแนวคิด SCP โดยตรง

ขั้นตอนที่ 4 ทำให้แขกและพนักงานเป็นส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ การสื่อสารตามเส้นทางของแขกด้วยหลักฐานจริงและการให้พนักงานเรียนรู้จากการลงมือทำ ทำให้พฤติกรรมการบริโภคของคนหลายพันคนต่อเดือนเปลี่ยนไปโดยไม่ต้องพึ่งการบังคับ และเป็นที่มาของคำกล่าวของโรงแรมว่า "ความยั่งยืนไม่ใช่โครงการ แต่คือวิธีที่เราดำเนินงาน"

สำหรับการขยายผลสู่จังหวัดชลบุรี เครือ ONYX ใช้กรอบ "ONYX for Planet" และแนวคิด Sustainably Crafted Hospitality เป็นมาตรฐานร่วมของทุกโรงแรมในเครือ โดยตั้งเป้าหมายระดับเครือปี พ.ศ. 2569 ให้โรงแรมที่เครือถือหุ้น 8 แห่งได้รับการรับรอง GSTC ให้ทั้ง 15 โรงแรมมีหน้าเว็บเผยแพร่ข้อมูลความยั่งยืน ให้ 11 โรงแรมใช้ ESG Dashboard ร่วมกัน และให้โรงแรมที่ได้ ISO 20121 ทั้ง 6 แห่งสร้างรายได้จากแพ็คเกจการประชุมสีเขียวรวม 10 ล้านบาท กลไกเหล่านี้ทำให้บทเรียนจากตอนเมืองถ่ายทอดสู่จังหวัดชลบุรีได้ 2 ทาง ทางแรกคืออมารี บางแสน ซึ่งได้รับการรับรอง GSTC พร้อมกันในใบรับรองฉบับเดียวกันตั้งแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 และทางที่สองคืออมารี พัทยา ซึ่งมีคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรปีฐาน 4,033 tCO₂e และเป็นเป้าหมายลำดับต้นของการลดก๊าซเรือนกระจกของเครือ หากดำเนินการสำเร็จ โรงแรมทั้งสองจะเป็นต้นแบบที่เชื่อมมาตรฐานระดับเครือเข้ากับระบบฐานข้อมูลโรงแรมของจังหวัดชลบุรี และเป็นตัวอย่างให้โรงแรมอีก 42 แห่งบนแพลตฟอร์มเดินทาง

สรุปแนวปฏิบัติที่ดีของโรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ

1) ใช้เกณฑ์ Green Hotel Plus เป็นระบบบริหาร ไม่ใช่รายการตรวจสอบ ทุกมิติถูกแปลงเป็นเป้าหมายประจำปีที่มีตัวเลขฐาน เป้าหมาย วิธียุทธ และผู้รับผิดชอบ

2) วัดคาร์บอนด้วยมาตรฐานที่ทวนสอบได้ก่อนตัดสินใจลงทุน คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรที่ขึ้นทะเบียนกับ อบก. ชีวภาพคือแหล่งปล่อยหลัก จึงลงทุนในระบบควบคุมพลังงานและโซลาร์เซลล์ที่ผลิตไฟฟ้าสะสมแล้ว 184 MWh

3) ทำให้การจัดซื้อเป็นเครื่องมือ SCP บัญชีสินค้าตามฉลากสิ่งแวดล้อม นิยามท้องถิ่น 60 กิโลเมตร และเป้าหมายสัดส่วนจัดซื้อท้องถิ่นที่ติดตามรายเดือน สร้างตลาดให้ผู้ผลิตสีเขียวและชุมชน

4) สื่อสารด้วยหลักฐานตามเส้นทางของแขก ก่อน ระหว่าง และหลังเข้าพัก โดยยึดหลักไม่พอกเขียว ทำให้แขกเป็นผู้ร่วมสร้างผลลัพธ์

5) เชื่อมความยั่งยืนกับชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น จาก CSR สู่คุณค่าร่วมผ่าน Food Bank โรงเรียนผลิตภัณฑ์ชุมชน และกิจการเพื่อสังคม

6) มีมาตรฐานระดับเครือข่ายและมาตรฐานสากลที่พร้อมขยายผล กรอบ ONYX for Planet และใบรับรอง GSTC แบบหลายสถานประกอบการ (24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568) ที่ครอบคลุมอมารี บางแสนอยู่แล้ว ทำให้บทเรียนจากตอนเมืองสามารถถ่ายทอดสู่อมารี พัทยา และโรงแรมในจังหวัดชลบุรีได้ทันที และแสดงว่าเกณฑ์ Green Hotel Plus ของไทยเป็นบันไดที่นำไปสู่มาตรฐานสากลได้ภายในเวลาประมาณหนึ่งปี

บทเรียนร่วมของทั้ง 3 กรณีมี 3 ประการ ประการแรก ทุกองค์กรเริ่มจากการวัดตนเองด้วยเครื่องมือมาตรฐานของประเทศ ไม่ว่าจะเป็น SAR เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน คาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรและผลิตภัณฑ์ หรือเกณฑ์ Green Hotel Plus แล้วจึงใช้ข้อมูลนั้นเลือกมาตรการที่ตรงกับแหล่งปล่อยหรือการใช้ทรัพยากรหลักของตน ประการที่สอง ทุกองค์กรใช้การจัดซื้อและการมีส่วนร่วมของคนเป็นคานงัด เทศบาลจัดซื้อสีเขียวร้อยละ 82 และให้ประชาชนบริหารกองทุนขยะ วาโก้ใช้ Eco Procurement และให้ผู้บริโภคคืนผลิตภัณฑ์โรงแรมนิยามการจัดซื้อท้องถิ่นและให้แขกเป็นส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ ประการที่สาม ทุกองค์กรเปิดเผยจุดที่ยังทำไม่ได้โดยตรงไปตรงมา ทั้งค่าไฟของเทศบาลที่ยังเพิ่ม ขอบเขตที่ 3 ของวาโก้ที่ยังสูง และสัดส่วนจัดซื้อท้องถิ่นของโรงแรมที่ยังต่ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เครือข่าย ThaiSCP สามารถเข้าไปเชื่อมโยงสมาชิกให้ช่วยเหลือกันได้สำหรับภาคส่วนเกษตรกรรมและการศึกษาและการวิจัยซึ่งยังไม่มีกรณีศึกษาเฉพาะในรายงานฉบับนี้ควรเป็นเป้าหมายในการคัดเลือกแนวปฏิบัติที่ดีต่อไป

2. สรุปสถานการณ์การขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในประเทศไทย ปี 2569 (ในช่วง 1 สิงหาคม 2568 – 31 กรกฎาคม 2569)

จากการรวบรวมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของเครือข่ายฯ ในช่วง 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568 – 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2569 ที่สามารถรวบรวมได้ พบว่ามีกิจกรรมทั้ง 11 ด้านรวม 70 กิจกรรม โดยกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีจำนวนมากที่สุด สามารถสรุปกิจกรรมของการบริโภคที่ยั่งยืนแต่ละด้านของเครือข่ายฯ ได้ดังนี้

1) ด้านอุตสาหกรรม	5	กิจกรรม
2) ด้านเกษตรกรรมและอาหาร	6	กิจกรรม
3) ด้านการท่องเที่ยวและบริการ	2	กิจกรรม
4) ด้านตลาดทุน	5	กิจกรรม
5) ด้านการศึกษาและวิจัย	8	กิจกรรม
6) ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม	17	กิจกรรม
7) ด้านประชาสังคมและองค์กรเอกชน	4	กิจกรรม
8) ด้านนโยบายและแผน	7	กิจกรรม
9) ด้านการเผยแพร่สร้างความตระหนักและวิถีชีวิต	6	กิจกรรม
10) ด้านการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ	3	กิจกรรม
11) ด้านความเชื่อมโยงกับด้านอื่น ๆ (เช่น GHGs)	7	กิจกรรม

1) ด้านอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมมุ่งเน้นการยกระดับพื้นที่การผลิตสู่ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการผลิตคาร์บอนต่ำอย่างเป็นระบบ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม ผ่านกรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) ยังคงเดินหน้าโครงการพัฒนาและยกระดับเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial Town) ซึ่งวางแผนพัฒนาพื้นที่เป้าหมายรวม 54 พื้นที่ใน 39 จังหวัด แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 จำนวน 18 พื้นที่ใน 15 จังหวัด ระยะที่ 2 เพิ่ม 15 พื้นที่ และระยะที่ 3 เพิ่ม 21 พื้นที่ ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ โดยดำเนินงานร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) และผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรและมลพิษของภาคอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) ยังขับเคลื่อนหลายโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมของภาคอุตสาหกรรมสู่การผลิตคาร์บอนต่ำและการค้าคาร์บอนต่ำ ได้แก่ โครงการเตรียมความพร้อมสินค้าส่งออกสหภาพยุโรปเพื่อรับมือมาตรการ CBAM (ระยะที่ 3) ร่วมกับศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งช่วยประเมินและรายงานค่า Embedded Emissions ให้ผู้ประกอบการกลุ่มเหล็กและอลูมิเนียม 16 องค์กร และโครงการส่งเสริมและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ไทยด้วยเครื่องหมายคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ ร่วมกับ ส.อ.ท. (14 องค์กร) อีกทั้ง อบก. ยังดำเนินโครงการบูรณาการข้อมูลคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์และองค์กรเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยพัฒนาแพลตฟอร์มรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กรและทดสอบกับ 11 องค์กร และโครงการส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคอุตสาหกรรมด้วยเครื่องมือ Science Based Targets (SBT) ภายใต้ข้อกำหนด Net Zero ของ อบก. (16 องค์กร)

2) ด้านเกษตรกรรมและอาหาร

ด้านเกษตรกรรมและอาหารให้ความสำคัญกับการลดขยะอาหาร การเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการพัฒนาระบบอาหารที่ยั่งยืน โครงการบริหารจัดการอาหารส่วนเกิน “Nakhon Sawan Food Bank” (นครสวรรค์โมเดล) โดย ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สวทช. (MTEC) ร่วมกับจังหวัดนครสวรรค์และเครือข่ายท้องถิ่น ได้พัฒนาระบบ Food Rescue และ Food Bank ครอบคลุมทั้ง 15 อำเภอ ขยายเครือข่ายอาสาสมัครรักอาหารจาก 42 คนเป็น 292 คน และใช้ Thailand’s Food Bank Digital Platform ในการติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ โดยในช่วงปี 2567–กรกฎาคม 2569 สามารถกอบกู้อาหารส่วนเกินสะสมได้มากกว่า 51,900 กิโลกรัม (51.9 ตัน) คิดเป็นอาหารกว่า 218,000 มื้อ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ประมาณ 131 tCO₂e โดยในระดับภูมิภาค โครงการ SCP Asia Phase II – Sustainable Consumption and Production in Thailand and Cambodia ดำเนินการโดย WWF ประเทศไทยและกัมพูชา ภายใต้การสนับสนุนของ WWF Germany และกองทุน IKI โดยมี อว. และ ทส. เป็นพันธมิตรเชิงนโยบาย มุ่งพัฒนาและขยายผล 4 โมเดล SCP ได้แก่ Kitchen-Dek, School Lunch Initiative, Sustainable Gastronomy Model และ Local Green Markets พร้อมพัฒนาเครื่องมือสำหรับภาคธุรกิจด้านการขนส่งคาร์บอนต่ำ บรรจุภัณฑ์อาหารใช้ครั้งเดียว และการลดขยะอาหาร โดยมีกำหนดเผยแพร่ผลการศึกษาระดับภูมิภาคในช่วงครึ่งแรกของปี 2569

นอกจากนี้การเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นอีกประเด็นที่มีการขับเคลื่อนต่อเนื่องผ่าน ศูนย์กลางความรู้ด้านวัสดุคาร์บอนต่ำ (HK-LCM) อาทิ การประชุมระดมสมอง “From Agricultural Residues and By-products to Low-Carbon Materials” การศึกษาดูงานและการประชุมระดมความคิดเห็นเรื่องการใช้ประโยชน์ฟางข้าวเพื่อสร้างมูลค่าในระบบเกษตรหมุนเวียน ซึ่งช่วยลดการเผาในที่โล่งและปัญหาฝุ่น PM2.5 พร้อมสนับสนุนเกษตรคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ยังมีการประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติ ครั้งที่ 22 (NHC 2025) โดยสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทยร่วมกับมหาวิทยาลัยนเรศวร วว. และ วช. ภายใต้หัวข้อ “พืชสวนก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ และ AI” เพื่อยกระดับการผลิตพืชสวนไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3) ด้านการท่องเที่ยวและบริการ

ภาคการท่องเที่ยวและบริการขับเคลื่อนการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (DCCE) ดำเนินโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel / Green Hotel Plus) โดยส่งเสริมและตรวจประเมินโรงแรมให้ลดการใช้พลังงาน น้ำ และทรัพยากร จัดการน้ำเสียและของเสียอย่างเหมาะสม และในปี 2568 ได้ประกาศรายชื่อโรงแรมที่ผ่านการรับรอง Green Hotel รวมถึงโรงแรมที่ยกระดับสู่ Green Hotel Plus ซึ่งช่วยสร้างทางเลือกให้ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

นอกจากนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ภายใต้การสนับสนุนของกองทุน IKI ได้ดำเนินโครงการ Climate and Biodiversity Mainstreaming in Sustainable Tourism (ภายใต้โครงการ BioClima) โดยรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้ประกอบการ MSMEs วิสาหกิจชุมชน และภาคีในจังหวัดชุมพร เพื่อพัฒนาเครื่องมือและข้อเสนอเชิงนโยบายที่บูรณาการมิติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน สู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

4) ด้านตลาดทุน

ภาคตลาดทุนมีบทบาทเด่นชัดขึ้นในการขับเคลื่อนความยั่งยืน โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ดำเนินการประเมิน SET ESG Ratings ซึ่งใช้ตัวชี้วัดมากกว่า 120 ตัว ครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ/บริษัท ภิบาล สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยปี 2568 มีบริษัทเข้าร่วมประเมิน 365 บริษัท ผ่านการรับรองเป็น “หุ้นยั่งยืน” 265 บริษัท (คิดเป็น 72%) ก่อนเปลี่ยนผ่านสู่มาตรฐานสากล FTSE Russell ESG Scores ในเดือนธันวาคม 2569 ควบคู่กับการส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูล ESG ตามมาตรฐาน ISSB (IFRS S1 และ S2) ผ่านการพัฒนา ระบบ e-One Report-S และการกำหนดชุดตัวชี้วัดเพื่อรองรับการรายงานความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียน นอกจากนี้ SET ยังส่งเสริมความรู้ด้านการลงทุนอย่างยั่งยืนผ่านโครงการ SET ESG Academy อาทิ รายการ GO GROW หลักสูตรและสื่อความรู้เรื่องคาร์บอนกับโอกาสการลงทุน มาตรฐาน IFRS S1/S2 และ FTSE Russell ESG Scores สำหรับนักวิเคราะห์ ผู้แนะนำการลงทุน และผู้จัดการกองทุน รวมถึงความร่วมมือกับ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานในโครงการ SET DSD e-Learning และมีส่งเสริมการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน อย่างยั่งยืน (Sustainable Supply Chain Management) พร้อมมอบรางวัล Supply Chain Management Awards แก่บริษัทจดทะเบียนที่บริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ในด้านกลไกตลาดคาร์บอน SET อยู่ระหว่างศึกษาแนวทางการพัฒนาตลาดซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคบังคับ (Emissions Trading Scheme: ETS) ร่วมกับกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงภาคตลาดทุนกับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ

5) ด้านการศึกษาและวิจัย

งานด้านการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ SCP มีความเข้มข้น ทั้งเวทีวิชาการนานาชาติ การพัฒนา กำลังคน และการบูรณาการแนวคิดความยั่งยืนสู่การเรียนการสอน เริ่มจากเวที Frontiers Symposium: The Business Case for Circular Economy โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข./PMU-C) ร่วมกับ Royal Academy of Engineering (สหราชอาณาจักร) ซึ่งเป็น เวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และพัฒนาข้อเสนอเชิงธุรกิจ (Business Case) สำหรับการเปลี่ยนผ่านจาก

เศรษฐกิจเชิงเส้นสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน และการประชุมวิชาการ The National RGJ and RRI Conferences 2026 ในงาน Thailand Research Expo 2026 โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่เปิดเวทีให้นักวิจัยรุ่นใหม่เผยแพร่ผลงานและเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคอุตสาหกรรม กิจกรรมการประชุมวิชาการเครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย ประจำปี 2568 ภายใต้หัวข้อ “Achieving Sustainable Growth through Innovations in Responsible Production and Consumption Practices” เพื่อเสนอกรอบนโยบายนวัตกรรมสำหรับขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของไทยสู่ปี 2573 ผ่านระบบนิเวศ 4 ระดับ พร้อมนำเสนอ “สระบุรีแซนด์บ็อกซ์” ซึ่งใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มติดตามการไหลของวัสดุรีไซเคิลแบบเรียลไทม์ โดยข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2567–กันยายน 2568 ประเมินว่าสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้มากกว่า 38.77 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า รวมถึงการพัฒนา Green Enterprise Indicator (GEI) เพื่อผลักดันเป็นมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองระดับชาติในปี 2569 นอกจากนี้ ยังมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมด้านวัสดุขั้นสูง ครั้งที่ 2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย การเก็บข้อมูลจากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุน (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุน (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ การจัดสัมมนานานาชาติ 2026 Carbon Neutrality Campus (CNC) Seminar ซึ่งมีโรงเรียนเข้าร่วม 16 แห่ง ตลอดจนการบูรณาการ SDG 12 และแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในการเรียนการสอนและการบริการวิชาการของ NIDA เพื่อสร้างต้นแบบในระดับมหาวิทยาลัยและขยายผลสู่โรงเรียนและชุมชนโดยรอบ อันสะท้อนถึงการขับเคลื่อน SCP อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในระดับนโยบาย เทคโนโลยี กฎหมาย การวิจัย การศึกษา และการพัฒนาพื้นที่

สำหรับด้านการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับระบบรับรองคาร์บอน องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดำเนินโครงการพัฒนาผู้ประเมินภายนอก (ระยะที่ 3) เพื่อเตรียมบุคลากรผู้ทวนสอบและที่ปรึกษา ผ่านหลักสูตรเชิงปฏิบัติการด้านการประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (LCA) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ (CFP) และคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร (CFO) ตลอดจนการทวนสอบข้อมูล เพื่อรองรับระบบการรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของประเทศไทย

6) ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (TEI) พัฒนาและปรับปรุงข้อกำหนดฉลากเขียว (Green Label Thailand) รายผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2568–2569 ได้ประกาศใช้ข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม (อาทิ TGL-134-26) พร้อมกิจกรรม Green Label Youth Action เพื่อขยายฐานสินค้าที่ได้รับการรับรองและสร้างกลไกส่งสัญญาณทางการตลาด ควบคู่กับการสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (GPP) ขณะที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ขับเคลื่อนแผน SCP ระยะ 15 ปี ควบคู่

กับแอปพลิเคชัน ECOLIFE และแพลตฟอร์มรายงานความยั่งยืนสำหรับ MSME โดยผลการดำเนินงานระยะที่ 1 (รายงาน ณ พฤษภาคม 2569) พบว่ามีเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 18 พื้นที่ ช่วยลดการใช้น้ำกว่า 4.5 ล้าน ลูกบาศก์เมตร ภาควัสดุพลังงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้สูงสุดประมาณ 9.3 ล้าน ตันคาร์บอนไดออกไซด์ เทียบเท่า ของเสียอุตสาหกรรมถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ราว 87% และขยะชุมชนราว 39%

เวทีวิชาการและนวัตกรรมระดับนานาชาติที่จัดในประเทศไทยหลายเวทีมีเนื้อหาเชื่อมโยงกับความยั่งยืนโดยตรง อาทิ การประชุม TNChE Asia 2026 / TiChE2026 ซึ่งมี Main Track ด้าน “Circular Resources & Net Zero Pathways” โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า 3,956 คนจาก 376 องค์กรทั่วโลก และการประชุม นวัตกรรมระดับโลก ISPIIM Bangkok 2026 ที่เชื่อมโยงผู้เชี่ยวชาญประมาณ 250 คนจาก 30 ประเทศ พร้อมเส้นทาง Innovation Tour ด้านความยั่งยืน

ด้านการพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อความยั่งยืน ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการสารและของเสียอันตราย (ศสอ.) จุฬาฯ ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ยกระดับระบบการจัดการกากอุตสาหกรรมและก๊าซเรือนกระจกด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Waste Platform ระยะที่ 2) และพัฒนาหนังสือเดินทางดิจิทัล สำหรับผลิตภัณฑ์ (Digital Product Passport) ผ่านเว็บแอปพลิเคชัน CycleTag เพื่อจัดเก็บและติดตามข้อมูลผลิตภัณฑ์ตลอดวงจรชีวิต ครอบคลุมถึงการจัดการเมื่อสิ้นอายุการใช้งาน

ด้านข้อมูลและมาตรฐานเพื่อรองรับเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สวทช. และเครือข่ายได้เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเปิดตัวโครงการ Asian Life Cycle Inventory (LCI) Database ร่วมกับ AIST ประเทศญี่ปุ่น และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างวันที่ 2-3 ตุลาคม 2568 การพัฒนาฐานข้อมูลบัญชีรายการวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์คอนกรีตบล็อกเพื่อสนับสนุนฐานข้อมูลวัฏจักรชีวิตแห่งชาติของไทย การประชาสัมพันธ์ร่างมาตรฐานการจัดการผลิตภัณฑ์เคมีชีวภาพยั่งยืน ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (SAF) และพลาสติกชีวภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ การจัดทำฉลากสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพของประเทศ รวมถึงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนและกลไกคาร์บอนในเชิงปฏิบัติ ผ่านการประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาแนวทางจัดการขยะพลาสติกตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน พร้อมจัดทำค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดวัฏจักรชีวิต การขับเคลื่อนแนวทาง “End-of-Waste” เพื่อเปลี่ยนกากอุตสาหกรรมให้เป็นวัตถุดิบรอบสองร่วมกับเครือข่าย 15 หน่วยงาน และการลงนามความร่วมมือด้านระเบียบวิธีคาร์บอนเครดิตระหว่าง สวทช. โดยสถาบันเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (TIIS) กับ Asia Carbon Institute (ACI) นอกจากนี้ MTEC/TIIS ยังทำหน้าที่เป็นภาคีด้านวิชาการและเทคโนโลยี รวมถึงสนับสนุนแอปพลิเคชัน LookieWaste เพื่อขับเคลื่อนแคมเปญ Stop Food Waste SDG 12.3 ตั้งแต่การเปิดตัวจนถึงการขยายผลสู่ภาคธุรกิจบริการ

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนากำลังคนและการจัดแสดงเทคโนโลยีสีเขียวเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรม ได้แก่ หลักสูตรอบรม EV Conversion สำหรับ SMEs โดยสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) ซึ่งส่งเสริมการดัดแปลงยานยนต์สันดาปเป็นยานยนต์ไฟฟ้าเพื่อยืดอายุการใช้งานและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และงาน Asia Environmental and Waste Management Expo 2026 (Asia EnwastExpo 2026) ภายใต้แนวคิด “Empowering Asia’s Green Future” โดยกลุ่มอุตสาหกรรมจัดการเพื่อสิ่งแวดล้อม ส.อ.ท. ซึ่งมีองค์กรร่วมแสดงเทคโนโลยีกว่า 200 ราย และสัมมนากว่า 20 หัวข้อ เพื่อสนับสนุน BCG Model เศรษฐกิจหมุนเวียน และเป้าหมาย Net Zero

7) ด้านประชาสังคมและองค์กรเอกชน

ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนมีบทบาทสำคัญในการผลักดันกฎหมายและการสร้างความตระหนักในวงกว้าง โดยเครือข่าย Thailand Circular Economy ซึ่งประกอบด้วย 28 องค์กรภาคี ได้ร่วมกันเสนอร่างพระราชบัญญัติเศรษฐกิจหมุนเวียน (ฉบับประชาชน) ต่อรัฐสภา ซึ่งรัฐสภารับร่างเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2569 สาระสำคัญครอบคลุมหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ใน 7 กลุ่มผลิตภัณฑ์ สิทธิในการซ่อม (Right to Repair) และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ โดยคาดว่าจะเมื่อบังคับใช้จะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจราว 1% ของ GDP เกิดการจ้างงานสีเขียวกว่า 160,000 ตำแหน่ง และลดก๊าซเรือนกระจกได้ราว 5% ภายในปี 2573

ด้านการสร้างเวทีสาธารณะและการส่งเสริมภาคธุรกิจ มหกรรม Sustainability Expo 2025 (SX2025) ภายใต้แนวคิด “พอเพียง ยั่งยืน เพื่อโลก” ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เป็นมหกรรมความยั่งยืนที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน จัดแสดง 10 โซนหลักและ Marketplace กว่า 217 ร้าน ขณะจัดงาน Thammasat SDGs Day โดย SDG Move ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ประกาศทิศทางการขับเคลื่อน SDGs ระดับท้องถิ่นและผนึกกำลังเครือข่ายมหาวิทยาลัยในภูมิภาค นอกจากนี้ หอการค้าไทยในฐานะภาคีเครือข่าย Thai SCP ยังร่วมผลักดันวาระ ESG สำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) ให้เป็น 1 ใน 4 ตัวเร่งภายใต้แผนขับเคลื่อน SCP ของประเทศ

8) ด้านนโยบายและแผน

ด้านนโยบายและแผนถือเป็นรากฐานสำคัญของการขับเคลื่อน SCP ในปี 2569 โดยเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2568 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้ประกาศแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (SCP) ระยะ 15 ปี ในงานเครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย ประจำปี 2568 ซึ่งวางกรอบ 4 ตัวเร่ง (Sustainability Accelerators) ได้แก่ ระบบอาหารยั่งยืน เศรษฐกิจหมุนเวียน ESG สำหรับ MSMEs และการท่องเที่ยวยั่งยืน โดยผลการดำเนินงานระยะที่ 1 สามารถลดการปล่อยคาร์บอนได้ราว 9.3 ล้านตัน ประหยัดน้ำภาคอุตสาหกรรม 4.5 ล้านลูกบาศก์เมตร นำขยะอุตสาหกรรมกลับมาใช้ประโยชน์ 87% และเกิดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 18 พื้นที่

ในมติกฎหมายและเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบการยกระดับเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDC) ฉบับที่ 3.0 และเสนอต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญา UNFCCC ในเดือนพฤศจิกายน 2568 พร้อมทั้งเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2568 ซึ่งวางกลไกกำหนดราคาคาร์บอน (Carbon Pricing) ให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของภาคธุรกิจและรองรับมาตรการการค้าระหว่างประเทศ (อาทิ CBAM)

นอกจากนี้ยังมีการขับเคลื่อนโครงสร้างพื้นฐานเชิงข้อมูลและการพัฒนาเชิงพื้นที่ ได้แก่ การประชุมระดมสมองทิศทางการจัดทำฐานข้อมูลวัฏจักรชีวิต (LCA Database) โดยเครือข่าย LCA talents hub ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์และฉลากสิ่งแวดล้อม การประชุมพิจารณา (ร่าง) ประมวลมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานสำหรับระบบราง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง (สทร.) เว็บไซต์ SDSN Thailand Public Forum 2025 ในวาระครบรอบ 10 ปีของ SDGs และโครงการ Strengthening SDG Localization in Thailand ระยะที่ 2 (SDG-L 2.0) โดย SDG Move ร่วมกับ UNDP กระทรวงมหาดไทย และสหภาพยุโรป เพื่อแปลง SDGs สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

9) ด้านการเผยแพร่สร้างความตระหนักและวิถีชีวิต

การเผยแพร่สร้างความตระหนักและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ในปี พ.ศ.2569 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักที่หลากหลาย ได้แก่ Workshop “ขยะพลาสติคกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยภาควิชาวิศวกรรมเคมี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (มจพ.) การประกวดออกแบบและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างขนาดเล็กจากผนังยิปซัมรีไซเคิลจากกากอุตสาหกรรม โดยศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการสารและของเสียอันตราย (ศสอ.) จุฬาฯ ซึ่งนำแบบที่ชนะเลิศไปก่อสร้างจริงเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์และเป็น Reference Site กิจกรรม “From Closet To Planet: แฟชั่นหมุนเวียน” โดยคณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม NIDA และโครงการสำนักงานสีเขียว (TEI Green Office) โดยมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ที่เป็นต้นแบบการปรับปรุงกิจกรรมองค์กรสู่วิถียั่งยืน

10) ด้านการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ

ด้านการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความก้าวหน้าเชิงกลไก โดยเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2568 องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) ร่วมกับกรมบัญชีกลาง (CGD) ได้เปิดตัวกรอบการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวภาครัฐ (Green Public Procurement Framework) อย่างเป็นทางการ พร้อมลงนามบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่าง 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (TEI) และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.) เพื่อกำหนดวิธีการจัดซื้อรูปแบบใหม่และหน่วยงานนำร่องเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2569 อันเป็นการใช้อำนาจซื้อของภาครัฐ กระตุ้นการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสร้าง “ตลาดสีเขียว”

การขับเคลื่อนดังกล่าวได้รับการเสริมด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้แก่ โครงการ Scaling SCP: ฉลากสิ่งแวดล้อมและ GPP เพื่อเส้นทางคาร์บอนต่ำในอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือไทย-เยอรมัน (IKI/GIZ) ร่วมกับ TEI และหน่วยงานอาเซียน ซึ่งยกระดับไทยเป็นต้นแบบการขับเคลื่อน SCP ในภูมิภาค และโครงการ Greening Supply and Demand of Construction Materials (EcoAdvantage) โดยฝ่ายฉลากเขียวและฉลากสิ่งแวดล้อม TEI ภายใต้การสนับสนุนของ UNEP ที่ส่งเสริมทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ของวัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

11) ด้านความเชื่อมโยงกับด้านอื่น ๆ (เช่น GHG)

ด้านความเชื่อมโยงกับด้านอื่น ๆ สะท้อนการบูรณาการ SCP เข้ากับการลดก๊าซเรือนกระจกและกลไกตลาดคาร์บอน โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก./TGO) ได้แถลงผลการยกระดับคาร์บอนเครดิตไทยสู่มาตรฐานสากล ซึ่งองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ได้รับรองมาตรฐาน Premium T-VER ของไทยให้ใช้ชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากเที่ยวบินระหว่างประเทศภายใต้กลไก CORSIA และมีการโอนคาร์บอนเครดิตภายใต้ Joint Crediting Mechanism (JCM) ไทย-ญี่ปุ่น จำนวน 1,009 tCO₂eq สะท้อนความน่าเชื่อถือและมูลค่าของคาร์บอนเครดิตไทยในตลาดระหว่างประเทศ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ขับเคลื่อนเครื่องมือด้านสภาพภูมิอากาศหลายโครงการ ได้แก่ โครงการ Care the Whale “ขยะล่องหน” ที่บริหารจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางในย่านรัชดาภิเษก การขยายโครงการ “ไม่เทรwm” ร่วมกับกรุงเทพมหานคร เวที Climate Care Forum ร่วมกับ อบก. การพัฒนาแพลตฟอร์ม SET Carbon สำหรับจัดเก็บ คำนวณ และทวนสอบข้อมูลก๊าซเรือนกระจกเพื่อจัดทำรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรและสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสีเขียว ตลอดจนโครงการ Climate Change Management ที่ให้คำปรึกษาแก่บริษัทจดทะเบียนในการคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก Scope 3 และการตั้งเป้าหมาย Net Zero ตามแนวทาง SBTi

สำหรับด้านการลดขยะอาหาร สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านแอปพลิเคชัน Econep และการลงนามบันทึกความเข้าใจการขับเคลื่อน SDG 12 ประเด็นการลดขยะอาหารร่วมกับภาคีเครือข่าย 15 หน่วยงาน (26 มิถุนายน 2568) โดยมีศูนย์การค้า 4 แห่ง (สยามพารากอน เซ็นทรัลพัฒนา เดอะมอลล์ และซีคอน) และร้านค้ากว่า 900 ร้านเข้าร่วม โดยผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2568 – มีนาคม 2569) สามารถลดปริมาณขยะอาหาร ที่แหล่งกำเนิดได้ 103 ตัน (มูลค่า 6.2 ล้านบาท) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 89.4 tCO₂eq และลดปริมาณขยะอาหารที่เข้าสู่หลุมฝังกลบได้ 1,774.35 ตัน จนบรรลุเป้าหมาย Zero Waste to Landfill และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 1,013.16 tCO₂eq เป็นต้นแบบที่พร้อมขยายผลสู่มหาวิทยาลัยและภาคส่วนอื่น เพื่อสนับสนุนการบรรลุ SDG 12.3 ของประเทศไทย

จากการรวบรวมข้อมูลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนที่สามารถสรุปการดำเนินงาน 11 ด้าน ดังนี้

ด้าน	สรุปสถานการณ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ SCP
ด้านอุตสาหกรรม (5 กิจกรรม)	• เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial Town) 54 พื้นที่ 39 จังหวัด แบ่ง 3 ระยะ (ระยะที่ 1: 18 พื้นที่ 15 จังหวัด) • การเตรียมความพร้อม CBAM (ระยะ 3) และเครื่องหมายคาร์บอนฟุตพริ้นท์สำหรับ SME • แพลตฟอร์มคาร์บอนฟุตพริ้นท์รองรับ พ.ร.บ. Climate และการตั้งเป้า SBT/Net Zero (โดย อบก.)
ด้านเกษตรกรรมและอาหาร (6 กิจกรรม)	• Nakhon Sawan Food Bank กอบกู้อาหารส่วนเกิน 51.9 ตัน (>218,000 มื้อ) • SCP Asia Phase II (ไทย-กัมพูชา) พัฒนา 4 โมเดล SCP • การเพิ่มมูลค่าฟางข้าว/วัสดุเหลือใช้ (HK-LCM) และ NHC 2025 เกษตรแม่นยำ+AI • การใช้ประโยชน์ฟางข้าวเพื่อสร้างมูลค่าในระบบเกษตรหมุนเวียน
ด้านการท่องเที่ยวและบริการ (2 กิจกรรม)	• โครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel / Green Hotel Plus) ปี 2568 • BioClima: Climate & Biodiversity Mainstreaming in Sustainable Tourism (สผ.+GIZ/IKI)
ด้านตลาดทุน (5 กิจกรรม)	• SET ESG Ratings 2568 (365 บริษัท / 265 ทุนยั่งยืน) → FTSE Russell ESG Scores • การเปิดเผยข้อมูล ESG ตามมาตรฐาน ISSB (e-One Report-S) และ SET ESG Academy • การส่งเสริม Sustainable Supply Chain และการศึกษาพัฒนาตลาดคาร์บอนภาคบังคับ (ETS) • โครงการพัฒนาตลาดคาร์บอนภาคบังคับ (ETS)
ด้านการศึกษาและวิจัย (8 กิจกรรม)	• Frontiers Symposium และ RGJ/RRJ Conferences 2026

ด้าน	สรุปสถานการณ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ SCP
	- ประชุมวิชาการเครือข่าย SCP 2568 (สระบุรีแลนด์บ็อกซ์ ลด GHG >38.77 tCO₂e; GEI) - Advanced Materials Workshop, WEEE data, Carbon Neutrality Campus, NIDA SDG12/CE - โครงการพัฒนาผู้ประกอบการภายนอกระบบรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (ระยะ 3) โดย อบก.
ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (17 กิจกรรม)	- ฉลากเขียว (Green Label) และแผน SCP 15 ปี + ECOLIFE/MSME platform - TNChE Asia 2026/TiChE, ISPIM Bangkok 2026, Digital Waste Platform, Digital Product Passport - EV Conversion (สวทช. + มจธ.) และ Asia EnwastExpo 2026 (ส.อ.ท.) - ฐานข้อมูล LCI (Asian LCI/คอนกรีตบล็อก), มาตรฐานเคมีชีวภาพ/SAF, End-of-Waste และ MOU คาร์บอนเครดิต สวทช.xACI (MTEC/สวทช.)
ด้านประชาสัมพันธ์และองค์กรเอกชน (4 กิจกรรม)	- ร่าง พ.ร.บ.เศรษฐกิจหมุนเวียน (ฉบับประชาชน) รัฐสภา ร่าง 18 พ.ค. 2569 - มหกรรม Sustainability Expo 2025 (SX2025) และ Thammasat SDGs Day - การส่งเสริม ESG สำหรับ MSMEs โดยหอการค้าไทย
ด้านนโยบายและแผน (7 กิจกรรม)	- ประกาศแผน SCP ระยะ 15 ปี (4 ตัวเร่ง) และ NDC 3.0 - ร่าง พ.ร.บ.การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (กลไกราคาคาร์บอน) - ฐานข้อมูล LCA, มาตรฐานระบบราง, SDSN Forum, SDG-L 2.0
ด้านการเผยแพร่สร้างความตระหนักและวิถีชีวิต (6 กิจกรรม)	- ยิพซัมรีไซเคิล (ประกวด+ก่อสร้างจริง), From Closet To Planet - สำนักงานสีเขียว (TEI Green Office) และ Workshop ขยะฟิลาเมนต์ (มจพ.)

ด้าน	สรุปสถานการณ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ SCP
	โครงการส่งเสริมการชดเชยคาร์บอนเพื่อ Carbon Neutrality (ระยะ 3) ชดเชย 7,440 tCO₂e (อบก.)
ด้านการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ (3 กิจกรรม)	- เปิดตัวกรอบ GPP + MoU 4 หน่วยงาน (9 ธ.ค. 2568) - Scaling SCP: ฉลากสิ่งแวดล้อม + GPP ในอาเซียน - Greening Construction Materials; EcoAdvantage (TEI/UNEP)
ด้านความเชื่อมโยงกับด้านอื่น ๆ (เช่น GHG) (7 กิจกรรม)	- Premium T-VER ภายใต้ CORSIA และการโอนคาร์บอนเครดิต JCM ไทย-ญี่ปุ่น (1,009 tCO₂eq) - Care the Whale, ไม่เทรรม (กทม.), Climate Care Forum, SET Carbon, Climate Change Management - การลดขยะอาหารของ สผ. (ลดที่แหล่งกำเนิด 103 ตัน; Zero Waste to Landfill; ลด GHG 1,013 tCO₂eq)

3. จัดทำข้อมูลข่าวสารกิจกรรมการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในประเทศไทยเผยแพร่ผ่านเครือข่ายและเว็บไซต์ www.thaiscp.net

การสื่อสารข้อมูลข่าวสารกิจกรรมการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในประเทศไทยใน เว็บไซต์ Thai SCP Network ในปี พ.ศ. 2569 เป็นการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ที่ Thai SCP Network ได้ร่วมดำเนินงานกับภาคี แต่ละด้าน และมีการเผยแพร่จดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (E-Newsletter) รายเดือนของ Thai SCP Network เพื่อเป็นการสื่อสาร และเผยแพร่กิจกรรมที่ Thai SCP Network ได้เข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนเป็นช่องทางในการให้ความรู้แก่สมาชิก และผู้สนใจเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SCP

ปัจจุบัน Thai SCP Network ได้ จัดทำจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์รายเดือน ผ่านเว็บไซต์ <https://www.thaiscp.net/> ซึ่งรวบรวมจดหมายข่าว เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 – เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2569 ที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ ดังนี้

เครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย

THAI SCP NETWORK NEWSLETTER Vol 6 Issue 2: กรกฎาคม 2568 - ตุลาคม 2568

4. สรุปภาพรวมสถานการณ์และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินการขับเคลื่อนด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทยในช่วง 1 สิงหาคม 2568 – 31 กรกฎาคม 2569 สะท้อนความก้าวหน้าที่ชัดเจนในหลายมิติ

ประการแรก การวางรากฐานเชิงนโยบายที่เข้มแข็ง ทั้งการประกาศแผน SCP ระยะ 15 ปี การยกระดับ NDC 3.0 การเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเสนอร่างพระราชบัญญัติเศรษฐกิจหมุนเวียน (ฉบับประชาชน) เข้าสู่รัฐสภา

ประการที่สอง การลดขยะอาหาร (Food Waste) กลายเป็นวาระเร่งด่วนที่มีผลลัพธ์เชิงปริมาณชัดเจน โดยเฉพาะการลดก๊าซเรือนกระจกและการบรรลุ Zero Waste to Landfill ในองค์กรนาร่อง

ประการที่สาม การเชื่อมโยงตลาดคาร์บอนและการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวเข้ากับการผลิต ทั้งการรับรอง Premium T-VER ภายใต้ CORSIA และการเปิดตัวกรอบ GPP ประการที่สี่ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการศึกษา ผ่านเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการบูรณาการ SCP สู่อุตสาหกรรมการศึกษา และประการที่ห้า บทบาทที่เพิ่มขึ้นของภาคตลาดทุนในการยกระดับมาตรฐาน ESG สู่ระดับสากล ทั้งการเปลี่ยนผ่านสู่ FTSE Russell ESG Scores การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน ISSB เครื่องมือ SET Carbon และการศึกษาพัฒนาตลาดคาร์บอนภาคบังคับ (ETS)

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศในระยะต่อไป ได้แก่ (1) เร่งผลักดันกฎหมายเศรษฐกิจหมุนเวียนและกลไก EPR ให้มีผลบังคับใช้ พร้อมบูรณาการเข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2) ขยายผลต้นแบบการลดขยะอาหารจากศูนย์การค้าสู่มหาวิทยาลัยและชุมชน พร้อมพัฒนากลไกเชิงนโยบาย (3) เร่งพัฒนาฐานข้อมูลวัฏจักรชีวิต (LCA) ระดับประเทศ และเชื่อมโยงฉลากสิ่งแวดล้อมกับการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวอย่างเป็นระบบ (4) ยกระดับ ESG สำหรับ MSMEs ให้เข้าถึงเครื่องมือและตลาด และ (5) เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลและกลไกราคาคาร์บอน เพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ของประเทศ

